

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

ДЕВ'ЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина п'ята

Стенограма пленарного засідання

21 березня 2023 року

Київ 2023

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ІХ СКЛИКАННЯ

ДЕВ'ЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина п'ята

Стенограма пленарного засідання

21 березня 2023 року

Головного управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ
Засідання перше
(Вівторок, 21 березня 2023 року)

Частина п'ята

Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...10
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...19
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про призначення Федорова М.А. на посаду Віце-прем'єр-міністра України з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій – Міністра цифрової трансформації України»	...19
Складення присяги віце-прем'єр-міністром України з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій – міністром цифрової трансформації України Федоровим М.А.	...31
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про призначення Камишіна О.М. на посаду Міністра з питань стратегічних галузей промисловості України»	...31
Складення присяги міністром з питань стратегічних галузей промисловості України Камишіним О.М.	...41
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про призначення Лісового О.В. на посаду Міністра освіти і науки України»	...42
Складення присяги міністром освіти і науки України Лісовим О.В.	...55
Заява депутатської фракції політичної партії «Слуга народу»	...55
Внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення державного регулювання в галузі рибного господарства, збереження та раціонального використання водних біоресурсів та сфері аквакультури	...57

- Голосування пропозицій про висвітлення у слоті телеканалу «Рада» в рамках телемарафону «Єдині новини» роботи пленарного засідання Верховної Ради України від 21 березня 2023 року або трансляції відеозапису пленарного засідання в частині обговорення та прийняття рішень стосовно призначення членів Кабінету Міністрів України ...61, 62, 63
- Прийняття в першому читанні за основу із скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення правового регулювання питань, пов'язаних із здійсненням заходів правового режиму воєнного стану» ...63
- Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення зміни до статті 8 Закону України «Про критичну інфраструктуру» щодо врегулювання спорів, предметом яких є право власності держави на об'єкти критичної інфраструктури, що перебувають у державній власності» ...64
- Внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» щодо забезпечення видатками сектору безпеки і оборони ...65
- Голосування пропозицій про трансляцію в слоті телеканалу «Рада» в рамках телемарафону «Єдині новини» відеозапису пленарного засідання Верховної Ради України від 21 березня 2023 року в частині обговорення та прийняття рішення щодо Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» щодо забезпечення видатками сектору безпеки і оборони» ...72, 73

Прийняття в першому читанні за основу проектів законів України:	
«Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення державного регулювання продовольчої безпеки та розвитку тваринництва»	...74
«Про внесення змін та доповнень до деяких законів України з метою забезпечення прав учасників війни на біологічне посттравматичне батьківство/материнство»	...74
Внесення змін до:	
деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих питань виконання військового обов'язку та проходження військової служби	...77
законів України «Про громадянство України» та «Про забезпечення функціонування української мови як державної» щодо умов прийняття до громадянства України	...78
Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України у зв'язку з ратифікацією Додаткового протоколу до Конвенції Ради Європи про запобігання тероризму, а також до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення боротьби з тероризмом	...78
Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проектів законів України:	
«Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо забезпечення поетапного впровадження Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи»	...79
«Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення порядку закриття кримінального провадження, розпочатого за фактами вчинення правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку»	...79
Внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України та інших законів України щодо врегулювання окремих питань діяльності Національної поліції України під час дії воєнного стану	...79

Прийняття в першому читанні за основу проектів законів України: «Про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України щодо уточнення підстав перегляду рішення суду за нововиявленими обставинами у справах про встановлення дієздатності особи»	...83
«Про внесення змін до Закону України «Про охорону культурної спадщини» щодо незанесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України та вилучення з Державного реєстру нерухомих пам'яток України окремих об'єктів культурної спадщини»	...83
Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про культуру» щодо впровадження та ведення електронних реєстрів обліку та управління культурною спадщиною та культурними цінностями України»	...84
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо уточнення порядку відзначення видатних заслуг у сфері культури»	...84
Внесення змін до Закону України «Про географічні назви» щодо деколонізації топонімії та впорядкування використання географічних назв у населених пунктах України	...85
Голосування пропозиції про трансляцію в слоті телеканалу «Рада» в рамках телемарафону «Єдині новини» відеозапису пленарного засідання Верховної Ради України від 21 березня 2023 року в частині обговорення та прийняття рішень стосовно призначення членів Кабінету Міністрів України, обговорення та прийняття рішення щодо Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» щодо забезпечення видатками сектору безпеки і оборони» і Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про географічні назви» щодо деколонізації топонімії та впорядкування використання географічних назв у населених пунктах України»	...88

Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» щодо соціальних нормативів у сфері культури»	...88
Внесення змін до деяких законодавчих актів України з метою розвитку авіації загального призначення, адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу у сфері цивільної авіації, встановлення додаткових механізмів здійснення ефективного контролю за забезпеченням безпеки авіації та дерегуляції господарської діяльності у галузі цивільної авіації	...89
Прийняття постанов Верховної Ради України:	
«Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про обрання голів, перших заступників, заступників голів, секретарів, членів комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання»	...89
«Про здійснення начальником Бехтерської сільської військової адміністрації Скадовського району Херсонської області повноважень, передбачених частиною другою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану»	...90
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про дошкільну освіту»	...90
Прийняття рішення про направлення на повторне друге читання проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення якості вищої освіти»	...91
Відхилення проектів постанов Верховної Ради України:	
«Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до Розділу XXI «Прикінцеві та перехідні положення» Митного кодексу України щодо встановлення тимчасових особливостей визначення митної вартості товарів, що вивозяться за межі митної території України» (р. № 8274 від 09.12.2022)»	...95

«Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону «Про колективні угоди та договори» (р. № 7628 від 02.08.2022)»	...95
Оголошення запитів народних депутатів України	...96
Інформація про обрання заступницею голови депутатської фракції політичної партії «Слуга народу» народного депутата України Гришиної Ю.М.	...97

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
21 березня 2023 року, 10 година 10 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання під час проведення дев'ятої сесії в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання. Звертаю увагу, що відповідно до прийнятої Верховною Радою України постанови всі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви у пленарному засіданні. Прошу всіх колег поважати прийняте українським парламентом рішення та відповідально ставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

Шановні колеги, ще раз повторюю, сьогодні у нас буде багато кадрових питань, і я дуже хотів би, щоб інформація про них з'явилася через годину після завершення нашої роботи. Домовилися? *(Шум у залі)*.

Я поки звертаюся до народних депутатів, тому що без них «Українська правда» точно не дізнається. Правда?

Шановні колеги, у разі повітряної тривоги буде оголошено перерву у пленарному засіданні і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття, яка розміщена на робочому місці кожного з вас.

Друзі, давайте за парламентською традицією розпочнемо роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні народні депутати, триває другий рік рішучого протистояння України в широкомасштабному військовому вторгненні російської федерації. Вічна слава захисникам і захисницям, які зі зброєю в руках відстоюють суверенітет і незалежність України на полі бою. Слава кожному і кожній, усім тим, які своєю наполегливою працею наближають нашу перемогу. Тому я прошу вшанувати хвилиною мовчання світлу пам'ять усіх полеглих у боях за Україну, а також усіх мирних громадян, загиблих внаслідок злочинної агресії російської держави – терориста.

(Хвилина мовчання).

Дякую. Прошу сідати.

Шановні народні депутати, на засіданні Погоджувальної ради ми домовилися перед початком розгляду питань порядку денного надати час по 3 хвилини для виступів уповноважених представників депутатських фракцій і груп. Тому прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на виступи.

Шановні народні депутати, поки відбувається запис, давайте привітаємо з днем народження нашого колегу народного депутата Юрія Михайловича Мисягіна з фракції «Слуга народу» (*Оплески*).

Слово надається народному депутату України Юрчишину Ярославу Романовичу, фракція політичної партії «Голос».

ЮРЧИШИН Я.Р., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні друзі! Понад рік після початку повномасштабної агресії на дев'ятий рік війни в нас досі не вирішено одне з надважливих питань – це потенційна присутність в органах влади тих людей, які представляють проросійські політичні партії. Звісно, ці партії вже визнані й заборонені на рівні держави, але ми постійно отримуємо інформацію про те, що як на місцевому, так і на національному рівні відкриваються нові кримінальні справи, вносяться ініціативи про те, щоб проросійських представників колишньої ОПЗЖ, колишньої Партії регіонів, колишньої партії Шарія якись чином виключити з процесу доступу до прийняття й ухвалення державних рішень.

На жаль, Верховна Рада не дає відповіді на ці суспільні запити, і множаться різноманітні законодавчі ініціативи. Недавно колеги запропонували чергову так звану антиросійську люстрацію. На жаль, ми ці питання не вирішуємо.

Що ж ми маємо у наслідку? Те, що ці питання починають порушуватися і нібито вирішуватися на місцях. Місцеві ради вже приймають рішення про те, щоб виключити представників колишньої ОПЗЖ зі своїх лав. Зокрема зараз громадянським рухом «Відсіч» активно збираються підписи на підтримку петиції про виключення проросійських депутатів з партії «Опозиційна платформа – За життя» зі складу Київської міської ради. Чому це все відбувається? Бо навіть ті законопроекти, які чітко лягають у межі Конституції, які дозволяють викинути з місцевих органів влади всіх проросійських депутатів, нами не розглядаються.

Я розумію, що це не лише відповідальність Погоджувальної ради, а й активна робота комітетів, тому дуже прошу профільні комітети розглянути ініціативи Кабінету Міністрів, які дають змогу позбавити мандатів депутатів проросійських партій, і скоротити кворум у місцевих органах влади на кількість, на яку скорочено, а також знайти механізми, як викинути «русский мир» з усіх залів, зокрема і з цього.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ковальчук, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

КОВАЛЬЧУК О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 152, Рівненська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово колезі Ользі Руденко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ольга Руденко. Будь ласка.

РУДЕНКО О.С., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, шановна президіє! Сьогодні я маю честь представити результати роботи делегації Верховної Ради України на 146 Асамблеї Міжпарламентського союзу. Це найстарша міжпарламентська організація, яка об'єднує 170 парламентів світу.

Я хочу подякувати нашій команді, яка дуже важко працювала всі шість днів, а також нашій геополітичній групі «12 плюс», яка зробила можливим наш візит. Якщо є ідеальна платформа для розвитку відносин України з Глобальним Півднем, то це Міжпарламентський союз.

Зараз я передам слово моїм колегам.

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (одномандатний виборчий округ № 190, Хмельницька область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Я хочу, щоб ми поздоровили наших колежанок, яких обрали до керівних органів трьох комітетів Міжпарламентського союзу. Ми також провели більше 40 двосторонніх зустрічей з нашими колегами з інших парламентів світу. Центральними темами були розширення коаліції за створення трибуналу щодо засудження злочину агресії проти України та імплементація формули миру Зеленського.

ШКРУМ А.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Нам також вдалося за допомогою співпраці з країнами Латинської Америки, Африки, Карибів та з багатьма іншими країнами світу, зрозуміло, з європейськими демократичними країнами прийняти чергову резолюцію. Це вже третя наша резолюція, у тому числі щодо України. Цього разу резолюція стосувалася гуманітарних питань і засудження вбивства цивільних громадян, а особливо депортації українських дітей до росії.

Лише завдяки такій серйозній співпраці з іншими континентами та з Глобальним Півднем вдалося зробити коаліцію проти Путіна, і зашморг на шії Путіна затягується все більше. Глобальний Південь теж починає усвідомлювати, наскільки важливо боротися за міжнародне право та боротися з диктатором і вбивцею.

Дякую всій делегації ще раз, пишаюся бути членом цієї делегації. Слава Україні!

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Ларисі Миколаївні Білозір, група «Довіра».

БІЛОЗІР Л.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець). Дорогі українці, дорогі колеги! Ми та весь світ повинні пам'ятати, що непокаране зло повертається сильнішим, тому маємо притягнути російських нелюдів до відповідальності. Перемога України не може бути повною без покарання росії, і всі причетні до військових злочинів, до злочинів геноциду, до злочинів проти людяності мають бути притягнуті до відповідальності.

Ми вітаємо рішення Міжнародного кримінального суду про ордери на арешти російського президента, воєнного злочинця, та його спільниці так званої уповноваженої з прав дитини. Це ще один крок до притягнення до повної відповідальності росії.

Ми всі разом, Президент України, профільні міністерства, Служба безпеки України, Генеральна прокуратура, наша парламентська делегація в ПАРЄ, інші парламентські делегації, робимо все можливе, щоб військово-політичне керівництво росії засудив саме спеціальний міжнародний трибунал за головний та найстрашніший злочин агресії, за саме вторгнення в Україну. Залучено вже 33 країни, які заявили про участь у коаліції зі створення спецтрибуналу. Тоді, коли наші Збройні Сили України виганяють окупанта, очищуючи нашу землю від зла, наше головне завдання – поглиблювати ізоляцію росії на дипломатичному фронті.

Наша делегація в ПАРЄ заклала ідею створення спеціального трибуналу ще на початку повномасштабного вторгнення, прийнявши резолюцію із закликом до 46 країн Ради Європи створити спецтрибунал. Зараз ми маємо вже 12 резолюцій ПАРЄ та Європарламенту, наслідками яких буде обов'язкове притягнення злочинців до відповідальності та створення такого суду. Зараз у ПАРЄ наша делегація на чолі з Марією Мезенцевою працює над тим, щоб уже в квітні цього року прийняти резолюцію на термінових дебатах щодо викрадення українських дітей та примусової депортації українців та визнати цей злочин злочином геноциду. Адже зараз в Україні росія реалізовує наймасштабніше з часів Голокосту викрадення дітей іншою державою. Ми всі знаємо, що, згідно з офіційними даними, 16 тисяч 226 дітей були депортовані до російської федерації, республіки білорусь та тимчасово окупованих територій. Це все чітко підпадає під дію статті 2 Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього як геноцид і передбачає покарання за нього. Тому ми маємо зробити все можливе, щоб зупинити цей геноцид. Загиблі від рук та зброї країни-терориста в багатьох містах України дивляться на нас і вимагають справедливості. Безкарності не буде...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Макаренку Михайлу Васильовичу.

Як я розумію, виступатиме Папієв Михайло Миколайович, так?

Папієв. Будь ласка.

ПАПІЄВ М.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановні народні депутати України, шановна президіє! За пріоритетністю завдань, які стоять перед українським народом на сьогодні, їх можна розподілити так. На першому місці, звісно, наше основне завдання – перемога над російською агресією. Друге, не менш важливе питання – соціальний захист громадян України, які постраждали від російської агресії. Тобто це ті завдання, які необхідно виконувати. Я просив би Верховну Раду України і народних депутатів України оперативно і своєчасно реагувати на ті виклики, які стоять перед нами, бо нам потрібно зібратися і планувати вже наступне життя в Україні, після перемоги. Тож головне завдання, яке я висунув би перед нами, – відновлення трудового потенціалу України і покращення демографічної ситуації. Тому що майбутнє є лише в тій країні, в якій працюючі громадяни можуть забезпечити нормальне існування пенсіонерів та непрацевдатних людей.

Що я маю на увазі? Ми прийняли абсолютно нормальний законопроект [№ 3663](#) за підтримки Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів і на базі Пенсійного фонду зробили потужний аналітичний центр та основу соціального страхування наших громадян. Нещодавно я подав проект закону [№ 8331](#), у якому пропонується функції Фонду соціального страхування на випадок безробіття передати до Пенсійного фонду України. І якщо прийняттю попереднього закону про передачу функцій Фонду соціального страхування протидіяли корумповані професійні спілки і їх представники в цьому залі, то сьогодні, на моє диво, виходить, що прийняттю законопроекту № 8331 протидіють Міністерство економіки та Кабінет Міністрів.

Я дуже просив би, Галино Миколаївно, давайте зберемо їх і відверто поговоримо. Нехай вони пояснять, який сенс наявності Фонду соціального страхування на випадок безробіття, якщо вони сьогодні надають допомогу 80 тисячам безробітних, при цьому 15 тисяч працюючих? Поясніть мені, де такі співвідношення можуть бути? Крім того, кошти із соціальних внесків громадян України вони використовують на ті видатки, які взагалі не передбачені законом.

Що таке внески до фондів соціального страхування? Це відкладена заробітна плата. Люди не відкладають заробітну плату для того, щоб вони за якимись схемами давали компенсацію роботодавцям на створення робочих місць і багато інших питань.

Нам треба відверто почати про це говорити. Я переконаний у тому, що в уряді працюють свідомі люди, які підуть назустріч і зрозуміють, що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Морозу Володимиру Вікторовичу, депутатська група «Відновлення України».

ГНАТЕНКО В.С., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 49, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Добрий день, шановні колеги! Хочу привітати весь український народ з тим, що ми пережили зиму та успішно підходимо до завершення опалювального періоду.

Користуючись нагодою, хочу поздоровити всіх працівників комунальної сфери з професійним святом, яке вони відзначали нещодавно, і подякувати їм за ту роботу, яку вони проводили протягом усього року. Хочу також подякувати, що ми не повторили ситуацію, яка була декілька років тому в Алчевську, коли хотіли перетворити цю зиму... Завдяки українським захисникам, нашим героїчним енергетикам і врешті завдяки консолідації всього українського суспільства, а також владі, яка розгорнула тисячі пунктів незламності, ми змогли вистояти цю нелегку зиму. Водночас багато хто з українців теж організував у своїх домівках пункти незламності. Ми також не зруйнували проукраїнської коаліції у світі, яка оперативно реагувала на потреби в ремонтах та фінансуванні нашої допомоги щодо енергетики. Ми вдячні за цю підтримку.

Держава зробила все можливе, щоб забезпечити населення від цінових ударів щодо оплати житлово-комунальних послуг під час найскладнішого зимового періоду. До завершення опалювального сезону діє мораторій на підвищення тарифів на послуги ЖКГ. Ми чули позицію уряду щодо необхідності перегляду таких тарифів, і депутатська група «Відновлення України» пропонує розглянути економічну можливість щодо продовження відповідного мораторію до наступного опалювального періоду.

Разом з тим у разі відсутності компенсаторних механізмів будь-які зміни в тарифній політиці мають ґрунтуватися на реальній платоспроможності населення. Потрібно також актуалізувати інструмент субсидій, щоб захистити всі вразливі прошарки українського суспільства.

Війна продовжується, а разом з тим і чисельні економічні виклики. Панове, ми чудово усвідомлюємо, що наш економічний потенціал є першочерговим у забезпеченні українських оборонних потреб та подальшої відбудови. Я розумію, що це хочуть підірвати наші супротивники. Попри їх протидію ми відроджуємо український експорт. Великою перемогою нашої держави є продовження на 120 днів зернового коридору, яким було вивезено вже понад 24 мільйони тонн зерна. Не менш вагомою стала пролонгація транспортного безвізу з ЄС, що є ключовим у двосторонній торгівлі між Україною та ЄС. На черзі продовження пільгового режиму торгівлі з Європейським Союзом.

Колеги, парламент воюючої країни має передусім завдання підтримки українських захисників. Наближається важливий період і, можливо, ключовий момент цієї війни, наші Збройні Сили мають амбітні плани з відновлення державного суверенітету, і ми повинні підтримувати їх фінансування. Я вірю, що Верховна Рада сьогодні зробить важливий крок щодо виділення 518 мільярдів гривень, ми підтримаємо зміни...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Геращенко Ірина Володимирівна.
Порошенко Петро Олексійович. Будь ласка.

ПОРОШЕНКО П.О., член Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово, шановні колеги! Сьогодні дуже важливий день, бо ми розглядаємо зміни до Державного бюджету на цей рік. Під час внесення змін до Державного бюджету не може бути у воюючої країни інших пріоритетів, ніж забезпечення фінансування Збройних Сил України. Це свята святих, все решта вирішимо після нашої перемоги. Ми збудуємо дуже багато гарних доріг, але після того, як переможемо.

Ось поясніть, будь ласка, суспільству, чому на виплату 30 тисяч кожному українському воїну грошей бракує, а на сумнозвісне крадівництво на дорогах гроші є? І на фінансування приватних, наголошую, телеканалів, які вміють любити Україну лише за бюджетні гроші, у марафоні, який цензурується чиновниками, в якому складені «чорні» списки заборонених ньюзмейкерів, до якого повно претензій у суспільства. І навіть у сьогоднішньому звіті Державного департаменту Сполучених Штатів Америки наголошується на порушенні стандартів свободи слова, а він фінансується з державного бюджету.

Ще хочу наголосити: неможливо в це повірити, але держава має заборгованість перед родинами загиблих героїв. Загиблих, на жаль, багато. Заборгованість – астрономічна. Як ми, живі, допускаємо таку наругу над пам'яттю героїв, які віддали свої життя за Україну? Нам з вами разом треба зараз вжити заходів для того, щоб негайно погасити цю заборгованість.

Ми зробити перший крок, і я хочу, можливо, вперше подякувати бюджетному комітету за те, що він врахував мою поправку, Петра Порошенка, і Давида Арахамії щодо виділення 3 мільярдів з резервного фонду для виплат тим, які втратили своїх близьких на фронті.

Друге питання щодо Бужкового гаю і ліцею в Херсоні. Нам треба спростити процедуру, бо ті, які втекли, одержали нагороди і зараз отримують непогані гроші, а родичі тих, які загинули, рік вимолюють право поховати своїх близьких з почестями. Учора під час зустрічі з генералом Залужним ми домовилися, що розробимо проект закону, який дасть змогу зарахувати їх за підписами Залужного і міністра оборони.

Друзі, сьогодні треба підтримати зміни до бюджету. Дякую за єдність. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, зараз виступить Констанкевич Ірина Мирославівна, і після цього переходимо до розгляду питань порядку денного.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 23, Волинська область, самовисуванець). Шановний пане Голово, шановні колеги народні депутати! Ми всі свідомі того, що війна надовго. Це війна в культурі, в політиці, в освіті, в духовному просторі. Амбіції Путіна і московської орди для всіх очевидні, тож ми свідомі того, що попереду марафон, і нам, політикам, потрібно правильно розрахувати свої сили.

Зокрема, хочу наголосити на важливості концептуальних і стратегічних речей, від яких напряду залежить наша перемога. Насамперед це про гуманітарну сферу, культуру та освіту, адже саме там генеруються смисли, адже там генеруються і вектори нашого розвитку, і вектори майбутнього.

Разом з тим невеликий епізод з великою Шевченківською премією продемонстрував, що навіть у тих середовищах, що претендують на приналежність до еліти, не все добре. Ви, напевно, всі солідарні і ми вітаємо нинішніх лауреатів Шевченківської премії – «Хорею Козацьку», Ірину Цілик, Катерину Калитко, Віталія Портникова. Але водночас ми бачимо, що російська іржа, корозія проїдає навіть такі авторитетні інституції.

Війна спонукала нас до пришвидшеного очищення українського духовного простору. Процес започатковано, але рецидиви є, зокрема з непрозорим присудженням найвищої мистецької Шевченківської премії за антологію, яка має назву «Крім Кобзаря». Вдумайтеся в цю алогічну назву, абсурдну за своєю суттю: Шевченківська премія призначається за книгу «Крім Кобзаря». Бо саме ця книга пропонує концепцію української літератури і культури, де поруч і «рівноцінно» мали б бути і українська класична література, і російська класична література.

Це концепція, яка суголосна з ідеологією єдиного народу і «хороших русских». На жаль, саме цим підважується сам статус премії і ревізується доробок Шевченка, який був завжди духовною призмою в усі періоди історії.

Ми як народні депутати повинні дати оцінку таким явищам, бо часу надто мало. Гинуть наші діти, письменники, творці, артисти, журналісти – тобто всі, хто є елітою української літератури.

Тому група «Партія «За майбутнє» просить найперше внести до залу ті законопроекти, які спрямовані на очищення духовного простору України від російських наративів.

Друге. Профільним міністерствам і уряду запропонувати оновлену концепцію гуманітарного розвитку.

Третє. Щодо премії Шевченка...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги... (*Шум у залі*). Михайло Михайлович Цимбалюк, потім ще Олена Костянтинівна, і після того переходимо до питань порядку денного.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Шановний пане Голово, шановна президіє, шановні народні депутати! Нині, справді, дуже визначний день: у цьому сесійному залі ми будемо ухвалювати зміни до Державного бюджету. Цими змінами ми нарешті встановимо справедливість стосовно виплат тим людям, які ціною свого життя і здоров'я боронять мир не лише в Україні, а й у всьому світі. Фракція «Батьківщина» підтримуватиме ці зміни.

Дуже важливо, щоб ми усвідомили, що бюджет, який формується з податків наших громадян, іде на сектор оборони. Але ми не повинні забувати, як формується цей бюджет, як державними органами створюються умови для того, щоб працював малий, середній і великий бізнес. Є тривожні сигнали щодо блокування податкових накладних та інших, але я хочу щиро вірити, що це непорозуміння, усунення якого все-таки дасть можливість встановити справедливість і не блокувати роботи тих структур, які сьогодні сплачують податки.

Ми маємо нині в цьому сесійному залі ухвалити ще ряд інших важливих законопроектів, щоб підтримати і військовослужбовців, і всі сектори економіки, щоб наповнювався бюджет.

У порядку денному є ще й кадрові питання. Дуже важливо, щоб ці кадрові зміни привели до вдосконалення системи державного управління, особливо сектору оборони. Бо коли ми кажемо про «Укроборонпром», то маємо розуміти ті недержавні підприємства, які допомагають виготовляти обладнання, боеприпаси для сектору оборони. Насамперед хочу звернутися до кандидата на посаду міністра освіти і науки, бо завжди в будь-які періоди розвитку суспільства освіта була основою. Нині слід не забути про тих дітей, які через війну виїхали до інших держав, особливо Європи. Навчаючись там, вони мають пам'ятати, що повернуться в Україну, і їхні знання мають бути адаптовані до сьогоденних умов.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олена Костянтинівна Кондратюк. Будь ласка. Після цього переходимо до розгляду питань порядку денного.

КОНДРАТЮК О.К., заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, Руслане Олексійовичу. Путіну виписали ордер на арешт. Це подія, на яку ми чекали і, безумовно, аплодуємо Міжнародному кримінальному суду. Ви знаєте, що ордер пов'язаний зі злочинами проти українських дітей, їхньою насильною депортацією та русифікацією. До речі, це одна з ознак геноциду, виписана у спеціальній конвенції Організації Об'єднаних Націй. Та поки Міжнародний кримінальний суд формує звинувачення проти Путіна і його банди, наші діти залишаються фактично в заручниках у країні-агресорі російській федерації. 16 тисяч 226 українських дітей депортовано до

росії. Уявіть собі, це офіційна цифра, підтверджена документально, це населення такого райцентру, як, наприклад, Кременець. Насправді таких дітей дуже багато, це тисячі українських дітей.

Країна-терорист російська федерація не дозволяє нашим дітям повернутися до родичів чи навіть подати якусь звістку про себе. Показали на камери, що їх усиновлюють, а поза камерами діти фактично перебувають у фільтраційних таборах, яких налічується вже понад 40. Вони називають їх освітніми таборами, але насправді це табори геноциду.

Верховна Рада України неодноразово засуджувала це, а також приймала окремі постанови. Але, на жаль, реакція профільних міжнародних організацій, до яких ми зверталися, які мали б пріоритетно займатися питаннями захисту прав дітей, недопущенням їх вивезення до російської федерації, дуже слабка. Зокрема йдеться про Комітет Організації Об'єднаних Націй з прав дитини, Міжнародний Комітет Червоного Хреста, який має виконувати мандат і діяти в цих питаннях відповідно до Женевської конвенції та допомагати нашим дітям повернутися додому.

Тому нам треба діяти активніше й голосніше.

Перше. Весняна сесія ПАРЄ. Ми дуже розраховуємо на те, що відбудуться термінові дебати. Це буде перша політична оцінка з міжнародним документом питань, яка зафіксує порушення прав українських дітей, що здійснює країна-терорист російська федерація.

Друге. Саміт лідерів країн Ради Європи, який відбудеться наприкінці травня в Рейк'явіку.

Третє. Саміт голів парламентів країн Європейського Союзу.

Звісно, я закликаю всіх вас на будь-яких зустрічах порушувати це питання, бо це питання нашого майбутнього.

Я також рада, що наші зусилля знаходять підтримку у світі і Європейська комісія разом з Польщею та Організацією Об'єднаних Націй започаткують ініціативи про пошук наших дітей.

Ще раз закликаю вас звернути особливу увагу на це найболючіше питання, яке є зараз в Україні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до нашого процесу. У пленарному засіданні Верховної Ради України беруть участь Прем'єр-міністр України Денис Анатолійович Шмигаль та члени уряду. Давайте їх привітаємо (*Оплески*).

Я прошу всіх, які не є членами уряду, зайняти свої місця. Будете членами уряду, будете там займати місця. Поки ваші місця в залі.

Шановні народні депутати, відповідно до статі 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком розгляду питань пропоную провести сигнальне голосування. Нагадую, що необхідно, утримуючи сенсорну кнопку, натиснути зелену кнопку «За» та утримувати ці дві кнопки одночасно до завершення голосування, тобто до появи результатів на табло.

Прошу народних депутатів взяти участь у сигнальному голосуванні. Прошу голосувати.

«За» – 216.

Проголосували: за – 216, проти – 7, утрималося – 4. Я бачу, епідемія пішла далі по залу.

Шановні колеги, ще раз звертаюся до всіх колег із закликом неухильно дотримуватися безпекових правил у Верховній Раді України і не поширювати інформації щодо перебігу пленарного засідання, прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після завершення нашої роботи.

Шановні народні депутати, перелік питань, який був попередньо узгоджений Погоджувальною радою, вам надано, переходимо до його розгляду. Перші питання – кадрові.

Шановні колеги, відповідно до статей 83, 85, 114 Конституції України за пропозицією депутатської фракції політичної партії «Слуга народу», до складу якої входить більшість народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради України, яка має права коаліції депутатських фракцій у Верховній Раді України, Прем'єр-міністр України Денис Анатолійович Шмигаль вніс до Верховної Ради подання про призначення Федорова Михайла Альбертовича на посаду Віце-прем'єр-міністра України з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій – Міністра цифрової трансформації України. Відповідні матеріали вам надано.

На засіданні Погоджувальної ради ми узгодили таку процедуру розгляду цього питання: представлення кандидата Прем'єр-міністром – до 2 хвилин; виступ кандидата на посаду – до 3 хвилин; запитання до кандидата від народних депутатів – до 6 хвилин (1 хвилина – на запитання, 2 хвилини – на відповідь); співдоповідь від комітету – до 2 хвилин; виступи від депутатських фракцій і груп – по 2 хвилини на виступ (до 16 хвилин) і прийняття рішення. Усього буде до 32 хвилин на кожне призначення.

Тому, шановні народні депутати, переходимо до розгляду питання. До слова для представлення кандидата запрошується Прем'єр-міністр України Денис Анатолійович Шмигаль. Будь ласка.

ШМИГАЛЬ Д.А., *Прем'єр-міністр України*. Шановний пане Голово Верховної Ради, шановна президіє, шановні народні депутати, українці і українки! Відповідно до пункту 12 частини першої статті 85 та частини четвертої статті 114

Конституції України за пропозицією депутатської фракції політичної партії «Слуга народу», яка згідно з частиною десятою статті 83 Конституції України має права коаліції депутатських фракцій у Верховній Раді України дев'ятого скликання, вношу подання про призначення Федорова Михайла Альбертовича Віце-прем'єр-міністром України з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій – Міністром цифрової трансформації України.

Прохання підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Денисе Анатолійовичу.

До слова запрошується кандидат на посаду Михайло Альбертович Федоров. Давайте його привітаємо (*Оплески*).

ФЕДОРОВ М.А., кандидат на посаду Віце-прем'єр-міністра України з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій – Міністра цифрової трансформації України. Всім добрий день! За час, коли ми створили Мінцифри, і завдяки вашій підтримці ми зробили певний технологічний прогрес. На сьогодні застосунком «Дія» користуються вже 19 мільйонів українців. У цьому році ми, напевно, вже закінчимо цифровізацію найбільш популярних послуг. Разом з вами за два тижні до війни ми запустили один з найкращих податкових і правових режимів у світі для ІТ-компаній – «Дія. City» і вже 40 тисяч ІТ-спеціалістів інкорпоровалися в цей напрям, у цей правовий режим.

Ми розвиваємо цифрову освіту, вже більше 1,5 мільйона українців пройшли проект «Дія. Цифрова Освіта», отримали сертифікати, отримали знання, інтегровані в нову економіку.

Ми активно розвиваємо сферу телекомунікацій. Лише за півтора року ми підключили 6 тисяч об'єктів соціальної інфраструктури завдяки «Інтернет-субвенції». Тобто всі цілі, які ми поставили перед Мінцифрою на три роки, ми активно виконуємо і в цьому році найголовніші проекти будемо успішно завершувати і трансформувати в нові цілі.

Перед нашою країною зараз стоїть важливий виклик – війна, відновлення і питання людського капіталу. Людський капітал – це найбільш цінний актив, який є в нашій країні. Сьогодні є багато масштабних проблем. У нас 3 тисячі шкіл пошкоджено російськими бомбами, трохи більше 300 шкіл узагалі знищено. На сьогодні 1,5 мільйона дітей навчаються онлайн, більше мільйона дітей – за кордоном. Це великі виклики і на них потрібно дуже швидко реагувати, зробити все, щоб наша система освіти швидко трансформувалася.

На новій посаді, якщо ви підтримаєте, ми будемо допомагати Міністерству освіти і науки робити цей шлях трансформації, який ми робили у Міністерстві цифрової трансформації.

Є чотири напрями, на яких ми хочемо сфокусуватися.

Перший напрям – трансформація менеджменту в освітній системі. Ми хочемо надати максимальну свободу освітнім менеджерам, щоб вони могли

наймати на гідну оплату талановитих менеджерів, педагогів, які навчатимуть наших дітей. Максимальна свобода, де бюрократизація, покращення умов, де навчаються діти.

Наступний дуже важливий напрям – цифровізація освіти. Найкращий досвід, який ми зробили в «Дії», ми будемо переносити на сферу освіти, зробимо все, щоб батьки й діти отримали найкращий цифровий сервіс, і подолаємо бюрократію в цьому напрямі.

Наступний важливий крок – сфера інновацій *military-tech*. Те, що зараз ми робимо в проекті «Армія дронів», як ми розвиваємо завдяки «старлінкам» БПЛА, сферу інновацій, ми повинні масштабувати, і це майбутнє нашої цифрової економіки. Тому через місяць ми вже запустимо *military* кластер *brain one*, який розвиватиме *military*-стартапи в нашій країні.

Останній напрям – розробка і реалізація взагалі по всіх напрямках стратегії інновацій... (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайле Альбертовичу. Зараз до вас ще будуть запитання.

Шановні колеги, прошу записатися на запитання до кандидата від народних депутатів. Нагадую, що на це відводиться до 6 хвилин.

Слово надається народному депутату України Задорожньому Миколі Миколайовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ЗАДОРЖНИЙ М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 162, Сумська область, політична партія «Слуга народу»). Доброго дня, шановні колеги! Доброго дня, пане кандидате! Хотів би подякувати вам і всьому міністерству за те, що ви зробили і будете робити.

Я хотів би звернутися до вас з ідеєю, яка на минулих засіданнях не знайшла підтримки, – це розмитнення автомобілів через «Дія. City». Чи плануєте ви повернутися до цієї ідеї? Я все-таки думаю, що ми знайдемо голоси і підтримаємо її в залі.

Дякую.

ФЕДОРОВ М.А. Дякую за ваше питання. Звичайно, плануємо, це один з найбільш антикорупційних проектів, який ми хочемо реалізувати найближчим часом. Ми будемо повторно вносити до залу законопроект, будемо шукати вашої підтримки. Разом з тим Міністерство внутрішніх справ підтримало проект щодо реєстрації автомобілів онлайн. Тому ми будемо також трансформувати центри МВС.

Ми зараз пропагуємо такий підхід, що потрібно запускати лише автоматичні послуги без участі чиновників, людського фактора. Розмитнення в «Дії» – це один з таких проектів, який допоможе боротися з корупцією. Тому ми обов'язково разом з вами реалізуємо цей проект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Яценко Антон Володимирович, позафракційний. Будь ласка.

ЯЦЕНКО А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 200, Черкаська область, самовисуванець). Шановний кандидате! У мене до вас два запитання стосовно гуманітарної допомоги і системи «Шлях». На сьогодні, на жаль, відсутній реєстр гуманітарної допомоги, яка роздається до останнього споживача. Так само і щодо системи «Шлях». Це закрита система, лише депутати можуть отримати інформацію через запити, прості люди не бачать, і там багато зловживань.

За даними СБУ, наприклад, у Черкаській області були такі ганебні речі, як розпродаж у супермаркетах бронезилетів під прямим керівництвом губернатора, як він себе називає, голови ОВА Табурця Ігоря Івановича. До речі, це колишній помічник депутата Завітневича.

Але суспільство не може отримати інформацію, тому треба, щоб була автоматизація цього процесу, щоб ми бачили навіть чиновників, які ставлять свій підпис під цим, візують. Тому хотілося б почути вашу думку.

Дякую за увагу.

ФЕДОРОВ М.А. Дякую за ваше питання. Найголовніший принцип, який ми закладаємо до будь-якої ІТ-системи, це можливість логування дій для того, щоб незважаючи на те, хто керує цією організацією, хто прийде після цієї людини, залишався цифровий слід, щоб можна було знайти, що там відбувалося і хто робив різні дії, дуже часто незаконні.

Наскільки я знаю, у системі «Шлях» також є цифровий слід і є логування всіх подій. Тому все, що відбувається в цій системі, логується і правоохоронці мають доступ для того, щоб можна було відкривати провадження щодо дій певних чиновників.

Думаю, що єдиний рецепт, який може допомогти вирішувати подібні питання, – це логування всіх дій, які є в цій системі. Ну, і, звичайно, формування чіткої, справедливої, прозорої політики щодо того, хто повинен виїжджати, за якими правилами, щоб були єдині правила для всіх.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Качний Олександр Сталіноленович, депутатська група «Платформа за життя і мир». Будь ласка.

КАЧНИЙ О.С., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово народному депутату Колтуновичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович Олександр Сергійович. Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, шановний пане Голово. Шановний кандидате на посаду міністра! Зважаючи на компіляцію різних сфер повноважень у вашому новому статусі віцепрем'єра, у мене буде запитання стосовно інноваційної діяльності. У зв'язку з цим я хотів уточнити щодо конкретних параметрів оцінки ефективності подальшої діяльності вашої роботи в цьому напрямі, адже ми маємо негативні параметри. Зокрема в *Global Innovation Index* ми за останні два роки пересіли з 45 на 57 місце. Якщо ми беремо проблематику інноваційної діяльності, то серйозний дефіцит фінансових ресурсів, високі облікові ставки, відтік прямих іноземних інвестицій, падіння капітальних інвестицій – усе це ті фактори, які стримують активізацію інноваційної діяльності в Україні. Як наслідок, маємо лише 1,9 відсотка підприємств, які впроваджують інноваційну продукцію, чи, точніше, частки інноваційно активних підприємств у загальній кількості промислових підприємств. Які параметри ефективності ви оцінюєте для себе в цьому напрямі, щоб ми в подальшому через рік-два оцінили вашу діяльність?

Дякую.

ФЕДОРОВ М.А. Дякую за ваше питання. З самого початку в Мінцифрі ми будували менеджмент на чітких цілях, на КРІ. Не в багатьох міністерствах є чіткі цілі, як у нас, на сто відсотків послуг, такий рівень задоволеності послуг. У нас є, наприклад, внутрішній КРІ щодо розвитку цифрової економіки, оскільки частка цифрової економіки повинна бути у ВВП нашої країни.

Тому четвертий пункт, на якому я зупинився у своєму виступі, був саме про те, що потрібно створити стратегію, яка відповідь на питання: якою буде Україна у сфері інновацій, що вона робитиме, ким хоче стати через три, п'ять, сім, десять років? Саме до цієї стратегії закладатимуться всі КРІ, про які ми з вами говоримо, але, дійсно, за всіма показниками. Те саме стосуватиметься і сфери освіти. Сьогодні кандидат на посаду міністра освіти і науки говоритиме про це, і ви побачите стратегію, як після цього ми будемо рухатися.

Тому зараз ми почнемо формувати таку стратегію, досліджувати найкращий світовий досвід, що роблять інші країни в боротьбі за людський капітал, і все це будемо закладати в конкретні КРІ для реалізації цієї стратегії. А там буде і продуктивність праці, і роль деяких сфер, зокрема цифрової економіки у ВВП нашої країни. Думаю, що таких критеріїв буде багато, які зможуть показувати динаміку руху нашої економіки в напрямі розвитку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайле Альбертовичу.

Завершальне запитання. Бондар Михайло Леонтійович, фракція «Європейська солідарність». Після цього рухаємося далі.

Будь ласка, Михайле Леонтійовичу.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Передайте, будь ласка, слово Вікторії Сюмар.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вікторія Сюмар. Будь ласка.

СЮМАР В.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую, пане Голово. Знаєте, рідко опозиція в цьому залі хвалить кандидатів, але, чесно кажучи, хочу зробити комплімент пану Федорову. Безперечно, на сьогодні цифровізація і діджиталізація, яку, власне, ви очолюєте, є ключовим інноваційним проливом в Україні і тим, чим Україна може пишатися перед різними країнами світу, вони з подивом на це дивляться.

У цьому ключі у мене до вас такі запитання. Як ви плануєте далі розвивати цей напрям? І основне запитання, на яке я хотіла б, щоб ви відповіли максимально конкретно: чи плануєте ви використання «Дії» у виборчому процесі?

ФЕДОРОВ М.А. Я почну з кінця. Для того щоб використовувати «Дію» в цьому процесі, потрібна ініціатива ЦВК, закони парламенту і багато інших нормативних рішень, але насамперед довіра до правоохоронної системи, довіра до інститутів влади. Жодній з країн, яка намагалася впровадити подібні інструменти прямої електронної демократії, не вдавалося це зробити саме через рівень довіри до інституцій. Тому це питання точно не стоїть на порядку денному.

Щодо того, як ми будемо далі розвивати наше міністерство. Якщо говорити чесно, ми й сьогодні займаємося інноваціями, ми й сьогодні займаємося *military-tech*, ми й сьогодні займаємося цифровою економікою. Менеджмент побудований таким чином, що ми встигаємо запускати команди, які керують цими проектами, реалізують їх і є досить ефективними.

Тож це питання менеджменту, ми його без проблем будемо масштабувати, і я впевнений, що Міністерство науки і освіти і кандидат, за якого ви сьогодні будете голосувати, справляться з цим завданням і посилюватимуть трансформацію і освіти, і інновацій. Тому що на сьогодні в нас з ним спільне бачення, що потрібно робити, і нам непотрібно буде ще кілька років синхронізації для того, щоб бути успішними й ефективними.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Це було завершальне запитання з залу. Але в Олени Костянтинівни від президії є одне питання. Михайле Альбертовичу, ви сьогодні дуже популярні.

КОНДРАТЮК О.К. Добрий день! Пане Михайле, у мене таке запитання. Учора президія, керівники фракцій і груп зустрічалися з військовими. Найболючіше питання, яке зараз порушують усі наші військові, особливо поранені, це, звичайно, як вони називають, пекло – військові лікарські комісії.

Учора було обнадійлива відповідь від військових, що ви почнете займатися цифровізацією цього сервісу. Можете сказати про якісь плани, принаймні коли це може бути зроблено? Тому що це дуже чутливе питання, яке постійно виникає і не зникає. Ми розуміємо, що після перемоги буде велика кількість ветеранів, які потребують певних послуг, зокрема швидких, пришвидшених, і це має бути з гідністю і відповідно до їхнього статусу. Можете щось відповісти на це?

ФЕДОРОВ М.А. Дякую за ваше запитання. Справді, питання ВЛК – одне з найболючіших на сьогодні. Прем'єр-міністр ініціював створення групи, яка займається цим питанням, і ми активно долучені до цього. Ми вже привезли в Україну 1,5 тисячі ноутбуків для медичних центрів, для лікарських комісій, для госпіталів, щоб впроваджувати медичну інформаційну систему, в якій будуть бігати документи, а не наші військові між державними установами.

Тому зараз відбувається навчання лікарів і менеджменту лікарень, госпіталів і паралельно йде впровадження медично-інформаційної системи. Нам потрібно ще 1,5 тисячі ноутбуків, щоб повністю забезпечити цей процес. Зараз ми впроваджуємо документообіг між військовими частинами і між госпіталями, щоб наші військові не їздили між частинами і лікарнями в стані, в якому це точно не потрібно робити.

Думаю, що результати будуть помітні протягом півроку. Насправді процес трансформації медичних сил – це важкий з точки зору менеджменту імплементації проект, але через півроку буде помітний результат. Протягом року, якщо буде допомога медичних сил, ми зможемо повністю закінчити цю реформу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершили. Дякую, Михайле Альбертовичу.

До слова для співдоповіді запрошується голова Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації Михайло Валерійович Крячко. Будь ласка.

КРЯЧКО М.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). За дорученням Голови Верховної Ради України Комітет з питань цифрової трансформації на засіданні 20 березня 2023 року розглянув подання Прем'єр-міністра України про призначення Федорова Михайла Альбертовича Віце-прем'єр-міністром України з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій – Міністром цифрової трансформації України.

За результатами розгляду Комітет з питань цифрової трансформації прийняв рішення підтримати подання та рекомендувати Верховній Раді України

відповідно до пункту 12 частини першої статті 85 Конституції України призначити Федорова Михайла Альбертовича на посаду Віце-прем'єр-міністра України з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій – Міністра цифрової трансформації України.

Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, далі прошу записатися на виступи від депутатських фракцій та груп, по 2 хвилини на виступ. Прошу.

Слово надається народній депутатці України Васильченко Галині Іванівні, фракція політичної партії «Голос». Будь ласка.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 118, Львівська область, політична партія «Голос»). Прошу передати слово моїй колезі Соломії Бобровській.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соломія Анатоліївна Бобровська. Будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Ви знаєте, ми багато говорили про «Дію. City», інновації тощо, але я хотіла б подякувати Михайлу Альбертовичу від усіх українців і військовослужбовців за дві дуже важливі речі.

Перше. Це «Армія дронів», що стала фактично правою рукою Міністерства оборони, Генерального штабу і кожного підрозділу, бригади, військової частини щодо забезпечення. Я знаю, як ви максимально гнучко і зовсім по-іншому підійшли до справи і змогли без зайвої бюрократії, швидко налагодити поставку, починаючи від «старлінків», закінчуючи найменшим «Мавіком» і найбільшим безпілотником.

Друге. Це те, з чим стикається кожна наша родина, кожна ваша родина, – це військово-лікарська комісія. Мені здається, що не вистачає нецензурних слів сказати про те, що відбувається з військово-лікарськими комісіями по всій Україні, і як за рік зроблено мінімальну кількість речей, щоб вони були зрозумілі, очевидні, не хамські і з повагою до кожного бійця, який приходить туди на мобілізацію, на лікування, на перерозгляд усіх цих жахливих речей, починаючи стояти в чергах з 5 години і бачачи ставлення до себе. Міністерство цифрової трансформації, сам Михайло Федоров запропонував МОУ і МОЗ очолити цей проект, і з травня, сподіваюся, ми отримаємо електронну чергу.

Шановні колеги, я знаю, що ви шумите в залі і вам у принципі все одно, але кожен з вас дзвонить керівнику ТЦК, керівнику ВЛК, керівнику вашого ОК,

військової частини тощо і починає домовлятися за ВЛК. Тому що рівень корупції, хамства і бардака зашкалює. А саме Міністерство цифрової трансформації, яке взагалі не має до цього стосунку, очолило процес наведення в цьому порядку. Я хочу за це подякувати.

Ми будемо голосувати за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нестор Іванович Шуфрич, депутатська група «Платформа за життя і мир». Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, шановний пане головуєчий. Прошу передати слово Колтуновичу Олександрю. Він вже йде до трибуни. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бачимо Олександра Колтуновича, який іде до трибуни. Будь ласка, Олександрє Сергійовичу.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую, шановний пане Голово. Шановні колеги, на продовження дискусії, яку ми розпочали з паном кандидатом. Особисто для мене головний пріоритет його посади – це подолання сировинної спрямованості економіки, технологічної відсталості України. Це беззаперечний пріоритет. Посада так і називається «Віце-прем'єр-міністр з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій». Це абсолютний пріоритет нинішньої влади стосовно технологічної політики, тому що ми казали, що в *Global Innovation Index* за останні три роки Україна опустилася з 45 на 57 місце, в Індексі глобальної конкурентоспроможності – на 85 місці із 140 країн світу. Ми посідаємо одні з найнижчих ланок у світі за рівнем продуктивності праці, енергозатратності виробництва, конкурентоспроможності виготовленої продукції. Це все експорт, промислове виробництво, робочі місця, надходження до бюджету тощо. Ось де формується економічно успішна країна. Тож, безумовно, це важливий шлях у цьому розвитку.

Але про що ми не почули? Хотілося б, щоб ви врахували у своїй діяльності безпосередньо конкретні показники досягнення цілей і таке інше. Чому я запитав про частку інноваційної продукції в структурі промислової? Тому що 1,9 відсотка за підсумками 2020 чи 2021 року – це ніщо в структурі промислової продукції. Це свідчить про те, що в нас узагалі промислова продукція не має елемента наукової, інноваційної новизни. Це означає, що в структурі ВВП у нас переважає сировинне виробництво, в структурі експорту – сировинний експорт.

Усі ці негативні речі необхідно долати і впроваджувати сучасні інноваційні енергозберігаючі технології, щоб підвищувати рівень конкурентоспроможності виготовленої продукції всередині України. Ми підтримуємо вашу кандидатуру, але просимо врахувати всі ці пропозиції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Степан Іванович Кубів, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

КУБІВ С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Пане Голово, прошу передати слово Ар'єву Володимирі. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Ігорович Ар'єв. Будь ласка.

АР'ЄВ В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Цифровізація, на мою думку, це, напевно, єдина галузь з 2019 року, де відбувся справжній прорив, і хочу подякувати Михайлу Федорову за добру роботу. Я знаю, що у вас багато планів щодо інновацій, але дуже прошу не захоплюватися. В якому сенсі? Захоплюватися – це спробувати провести вибори через будь-які додатки з можливістю персональної ідентифікації – через «Дію» або інші окремо розроблені додатки. Тому що якщо це буде впроваджено у Виборчий кодекс, в українське законодавство, однозначно такі вибори не будуть визнані як демократичні і європейські, зокрема згідно з рекомендацією ОБСЄ/БДПЛ саме через те, що неможливо буде забезпечити дві ключові норми – таємниця голосування й особисте голосування на виборчій дільниці. У даному разі я дуже просив би вас узагалі забути про цю ідею, тому що єдине можливе електронне голосування – це на виборчих дільницях на кшталт тої системи, яка існує в Нідерландах, однак це впроваджувати дуже важко і коштовно. Це перший момент.

Другий момент. Я дуже прошу вас зробити все для того, щоб ми уникали одної великої небезпеки. Навіть у Верховній Раді стоять технологічні вузли зв'язку виробництва Китайської Народної Республіки. Тому зараз це питання для всієї Європи і для нас щодо безпеки наших комунікацій, особливо у сфері безпеки і оборони.

І третій момент. Відкрийте нарешті реєстри. Ваша позиція мені подобається. Я просив би Прем'єр-міністра Шмигала теж звернути на це увагу і все-таки прийняти рішення про відкриття реєстрів в Україні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін Максим Євгенович, фракція політичної партії «Слуга народу».

ДИРДІН М.Є., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 132, Миколаївська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Ковальчуку Олександрі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Ковальчук. Будь ласка.

КОВАЛЬЧУК О.В. Дякую. Шановні колеги, я уважно слухав виступи своїх колег з цієї трибуни про всебічну підтримку Мінцифри і Михайла Федорова, але був здивований декілька тижнів тому, коли в цьому залі парламентська більшість не зібрала голосів на підтримку надзвичайно важливого законопроекту щодо розмитнення автомобілів у «Дії». Сьогодні ми спілкувалися з Михайлом про те, що буквально завтра зустрінемося в Мінцифри з представниками Державної митної служби, щоб поговорити про повернення цього законопроекту до розгляду, його покращення і доопрацювання, не знаю, в якій ще редакції він має бути, щоб вас влаштував.

Шановні колеги, я закликаю вас наступного разу, коли це питання буде в залі, щоб рівно тією кількістю голосів, якою ми зараз будемо підтримувати пана Михайла, ми підтримали ці законопроекти. Вони надзвичайно важливі, і, повірте, це єдиний шлях, єдиний механізм подолання корупції в частині розмитнення транспортних засобів в Україні. Іншого шляху немає. Ми пробували різне, нічого не працює, і ви свідки тим словам, які я говорю.

Ще одна важлива ініціатива. Я хотів поставити запитання пану Михайлу, але побажаю успіху в роботі над законопроектами, пов'язаними з покращенням оподаткування підакцизних товарів. Це надзвичайно важлива ініціатива, яка стосується алкоголю і тютюну. Ці законопроекти скоро будуть у Верховній Раді і ми будемо їх голосувати. Це дасть можливість наповнити бюджет, адже зайве говорити про те, наскільки важливо мати сьогодні кошти в нашому бюджеті, і покладе край корупції у сферах підакцизних товарів. Це лише початок. Мінцифри...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, завершальний виступ – Павло Андрійович Бакунець, і після цього переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця, кандидатів поки зайняти свої місця зліва. Сподіваюся, після голосування ви перейдете до правої ложі.

Будь ласка, Павле Андрійовичу.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановний пане Голово, шановний Прем'єр-міністре України, шановні народні обранці, дорогі кандидати! Насамперед ми дякуємо вам за електронні послуги, за те, що вам уже вдалося зробити. У час війни, звичайно, ми говоримо про наших найвідважніших захисників і захисниць. Ми дякуємо за «очі» для них. Ми також сьогодні, призначаючи вас на високу посаду Віце-прем'єр-міністра України, звертаємося, щоб ви у своїй праці все-таки звернули увагу на те, що потрібно допомагати нашим захисникам і їхнім родинам, щоб вони в подальшому не бігали з паперами по різних кабінетах, щоб не стояли в чергах у коридорах під кабінетами. Тому однозначно необхідно зробити для тих

військовослужбовців, які йдуть у відпустку, а особливо для тих, які отримали поранення і проходять ВЛК, щоб усе відбувалося в електронному вигляді.

Дуже важливо для родичів наших героїв зробити так, щоб вони не бігали тижнями, місяцями, доказуючи, що їхній родич є героєм. Їм нічого не потрібно доказувати, вони вже герої. Тому однозначно потрібно, щоб усі документи для родин робилися в електронному вигляді, щоб вони не стресували зайвий раз.

І що також важливо – це розмитнення авто в «Дії» і нульова ставка податку при ввезенні авто для тих, які отримали статус учасника бойових дій. Вони на це заслуговують, і ми повинні це зробити для наших захисників.

Щиро дякую. Вам – плідної праці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, прошу зайняти місце, я ще надам слово Олександру Сергійовичу, і переходимо до голосування.

КОРНІЄНКО О.С., *Перший заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Шановні колеги, Михайле Альбертовичу, ми зараз багато займаємося парламентською дипломатією і, чесно скажу, що «Дія» і те, що ви робите, – це один із серйозних експортних продуктів України і один з тих прикладів, коли ми як країна експортуємо не лише сировину, не лише продукти, а й наші технології, наші мізки і результат роботи цих мізків.

Тому хочеться побажати, щоб наша освіта стала так само експортним продуктом і за п'ять років ми побачили, що українська освіта – середня, вища, професійна – стала таким самим експортним продуктом, що до нас їдуть студенти з усього світу і ми далі відбудовуємо себе як серйозну освітню країну.

Тому – в добру путь!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, після такої кількості гарних слів треба перейти до результативного голосування. Тому прошу народних депутатів зайняти місце, переходимо до прийняття рішення.

Відповідно до пункту 12 частини першої статті 85, частини четвертої статті 114 Конституції України, статті 9 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про призначення Федорова М.А. на посаду Віце-прем'єр-міністра України з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій – Міністра цифрової трансформації України» ([№ 9131](#)) у цілому. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 311.

Рішення прийнято.

Шановні народні депутати, відповідно до статті 10 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» особа, призначена на посаду члена Кабінету Міністрів України у день свого призначення перед вступом на посаду складає на пленарному засіданні Верховної Ради України присягу.

Для складення присяги на трибуну запрошується Віце-прем'єр-міністр України з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій – Міністр цифрової трансформації України Михайло Альбертович Федоров.

Будь ласка, Михайле Альбертовичу.

ФЕДОРОВ М.А., *віце-прем'єр-міністр України з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій – міністр цифрової трансформації України.* «Я, Федоров Михайло Альбертович, усвідомлюючи високу відповідальність члена Кабінету Міністрів України, урочисто присягаю на вірність Українському народові. Зобов'язуюся додержуватися Конституції України та законів України, зміцнювати суверенітет і незалежність України, обстоювати права і свободи людини та громадянина, дбати про добробут Українського народу, сталий демократичний розвиток суспільства» *(Оплески)*.

Дякую всім і слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Михайле Альбертовичу, дуже хотілося б, щоб десь у найближчому майбутньому ці речі ми підписували цифровим підписом.

ФЕДОРОВ М.А. Я можу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ще раз подякуємо і привітаємо пана Віце-прем'єр-міністра. Михайле Альбертовичу, коли я написав у *Facebook* про те, що надійшла заява Федорова, ви не уявляєте, мені треба було міняти свій допис і заспокоювати громадян, що з Федоровим все нормально, він буде перепризначений. Це велика довіра не лише парламентського залу, а й усього народу України. Тож дякую вам і бажаю плідних успіхів надалі *(Оплески)*.

Шановні колеги, ідемо далі, у нас ще два кандидати.

Відповідно до статей 83, 85, 114 Конституції України за пропозицією депутатської фракції політичної партії «Слуга народу», до складу якої входить більшість народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради України і яка має права коаліції депутатських фракцій у Верховній Раді України, Прем'єр-міністр України Денис Анатолійович Шмигаль вніс до Верховної Ради подання про призначення Камишіна Олександра Миколайовича на посаду Міністра з питань стратегічних галузей промисловості України. Відповідні матеріали вам надані.

На засіданні Погоджувальної ради ми узгодили таку процедуру розгляду цього питання: представлення кандидата Прем'єр-міністром – до 2 хвилин, виступ кандидата на посаду Міністра з питань стратегічних галузей промисловості – до 3 хвилин, запитання до кандидата від народних депутатів – до 6 хвилин,

співдоповідь від комітету – до 2 хвилин, виступи від депутатських фракцій і груп – до 16 хвилин (по 2 хвилини на виступ), прийняття рішення.

Заперечень не буде? Немає.

Тоді, шановні народні депутати, до слова для представлення кандидата запрошується Прем'єр-міністр України Денис Анатолійович Шмигаль. Будь ласка, Денисе Анатолійовичу.

ШМИГАЛЬ Д.А. Шановний пане Голово Верховної Ради, шановна президіє, шановні народні депутати, українці, українки! Відповідно до пункту 12 частини першої статті 85 та частини четвертої статті 114 Конституції України за пропозицією депутатської фракції політичної партії «Слуга народу», яка згідно з частиною десятою статті 83 Конституції України має права коаліції депутатських фракцій у Верховній Раді України дев'ятого скликання, вношу подання про призначення Камишіна Олександра Миколайовича Міністром з питань стратегічних галузей промисловості України.

Прошу підтримати дану кандидатуру.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Денисе Анатолійовичу.

Шановні народні депутати, до слова запрошується кандидат на посаду Міністра з питань стратегічних галузей промисловості України Олександр Миколайович Камишін.

Будь ласка, Олександр Миколайовичу, ваш виступ до 3 хвилин.

КАМИШІН О.М., кандидат на посаду міністра з питань стратегічних галузей промисловості України. Всім доброго дня! Я закінчую роботу на залізниці. За рік війни залізниця чітко показала себе в роботі, ми виконали всю нашу державницьку місію, допомогли бізнесу повернутися до роботи і ще багато чого, про що можна буде лише з часом розповідати.

На сьогодні я – кандидат на посаду Міністра з питань стратегічних галузей промисловості України. Вірю в те, що це міністерство та підприємства, які під ним, мають допомогти нашій країні в наближенні дня перемоги. Ми з вами розуміємо, що боєприпаси, наші флагманські одиниці озброєння мають сьогодні працювати на фронті.

Чотири ключові цілі, які, на мій погляд, стоять перед цим міністерством. По-перше, допомога у виробництві боєприпасів. По-друге, розвиток наших флагманських одиниць озброєння, які і під час війни мають працювати, і після війни мають стати драйвером відновлення економіки. По-третє, спільні підприємства з виробництвом як на території України, так і за кордоном. По-четверте, розвиток виробництва БПЛА та дронів.

Впевнений, що допоможу міністерству стати більш корисним і, звичайно, після закінчення війни, я переконаний, що ВПК стане важливим драйвером розвитку економіки, але спочатку – наближення дня перемоги.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександрє Миколайовичу, особливо за те, що ви вже зробили на посаді в «Укрзалізниці». Ви нікуди не йдїть, тому що до вас будуть запитання.

Прошу записатися на запитання до кандидата від народних депутатів України. Нагадую, що на це відводиться до 6 хвилин.

Задорожній Микола Миколайович, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

ЗАДОРОЖНІЙ М.М. Добрий день, пане кандидате. Хотів би подякувати за роботу «Укрзалізниці», ми з вами про це вже говорили в приватній розмові. Дійсно, якісно відпрацювали, багато врятованих життів.

Ми багато кажемо про озброєння, боєприпаси тощо. Я хотів би звернутися до вас як кандидата, щоб на посаді Міністра з питань стратегічних галузей промисловості ви звернули увагу не лише на озброєння, а й на забезпечення. На сьогодні українська економіка, зокрема галузь легкої промисловості, може і хоче повністю забезпечити українське військо і всі сили оборони необхідними речами. Їм потрібна допомога, насамперед комунікаційна. Хотів би, щоб ви звернули увагу і на цей напрям роботи міністерства і, мабуть, спільно з Міністерством економіки пришвидшили...

КАМИШІН О.М. Дякую. Повністю згоден з тим, що забезпечення не менш важливе, ніж боєкомплекти, але спочатку фокус на тому, що допоможе нашій армії здобути перемогу. Потім, звичайно, нам треба допомагати розвивати всі галузі виробництва, всі галузі промисловості, і легка промисловість – одна з важливих галузей, в яких Україна завжди була конкурентною, і має повернути свою конкурентність після закінчення війни.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іонова Марина Миколаївна, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ІОНОВА М.М., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»)*. Добрий день! Пане кандидате, на жаль, за останні три роки комунікація з парламентом у цьому залі не дуже популярна, і деякі міністри приходять і йдуть, а ми, на жаль, навіть не пам'ятаємо їхніх прізвищ, вони не звітують перед парламентом. Тому в мене такі запитання.

Ми дуже раді чути, що ви поновите ракетні програми, які були розпочаті з 2016 року, бажаємо вам у цьому успіху. Але які ще першочергові завдання ви ставите перед собою і чи готові звітувати перед Верховною Радою, мати діалог з парламентом? Тому що демонстрація діалогу з народними депутатами – це

відкритість до суспільства. Особливо це дуже важливо в умовах війни, і це буде так само довіра і співпраця між державними інституціями.

Дякую.

КАМИШІН О.М. Дякую. Я розумію важливість комунікації з парламентом. Без змін законодавства ми не проведемо жодних реформ. З позиції керівника залізниці, ми завжди були в конструктивному діалозі з нашим профільним транспортним комітетом, але з половиною залу ми також мали в якомусь форматі комунікацію, давайте говорити відверто. Я розумію, що щоб поміняти Міністра-тегпром і підприємства, які під ним, мені доведеться звертатися до вас за підтримкою і проводити закони, які допоможуть реформувати цю галузь. А без реформи нічого не буде. Ми маємо розуміти, що як держава не витягнемо виробництва всіх тих видів озброєння, які нам треба витягнути. Є приватні виробники, але їм теж треба допомагати, а для цього треба реформувати галузь.

Якщо запрошуватимете, буду радий приходити і звітувати. Ми мали розмову з усіма фракціями і групами, усі розуміють мою політику, мій підхід до роботи. Я буду радий повернутися і до залу, і до фракцій, і до комітетів як тільки напрацюю конкретні результати і конкретне розуміння, що ми робимо далі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Миколайович Тищенко, позафракційний. Будь ласка.

Безугла Мар'яна, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

БЕЗУГЛА М.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (одномандатний виборчий округ № 217, м. Київ, політична партія «Слуга народу»).* Дякую. Прошу передати слово Дмитру Наталусі.

НАТАЛУХА Д.А., *голова Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Дякую. Справді, пане Олександр, вчора ми з вами мали дуже конструктивне спілкування на засіданні комітету. Я вам вдячний за озвучені позиції. Сподіваємося, що так само конструктивно працюватимемо й надалі.

Хотів ще раз звернути увагу на питання космосу, для нашого комітету це надзвичайно важлива галузь. На жаль, попереднє керівництво не призначило людини, яка відповідала б викликам часу, але я зараз думаю, що, можливо, це й на добре, тому що у вас буде час більше вникнути в проблематику цієї галузі і визначитися з подальшою стратегією її розвитку. Це перша історія.

Друга історія. Хотів би все-таки зазначити про формування адекватного внутрішнього замовлення. Окрім цього, прошу також звернути вашу увагу на

розширення географії ринку збуту наших виробників продукції стратегічних галузей промисловості.

Щиро бажаю вам успіхів.

КАМИШІН О.М. Дякую, Дмитре Андрійовичу. Питання космосу – це питання, без якого, на жаль, ми не зможемо здобути перемогу. Ми показали світу, що без належного зв'язку, без належної роботи супутників сьогоднішня війна неможлива.

Розберуся, подивлюся на кадри, які є, подивлюся на кадри, які були в системі. Будемо шукати керівника цього агентства.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шевченко Євген, група «Відновлення».

ШЕВЧЕНКО Є.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 76, Запорізька область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день! Олександр, я почув від вас, що ви збираєтеся допомагати бізнесу, промисловості. Хочу вам підказати, де в нас нагальна проблема, яку ніхто не розв'язує. Ви працювали в «Укрзалізниці», тому знаєте про прикордонні переходи, як наші вантажі, що на експорт, що на імпорт, стоять у багатокілометрових чергах на нашому кордоні. Скажіть, будь ласка, як ви вирішуватимете це питання, якщо будете його вирішувати? Бо якщо ми говоримо про стратегічні проблеми, то це найважливіша. У нас тут сидить голова комітету, який повинен цим займатися, але чомусь не займається. Усі бізнесмени кажуть одне й те саме, аграріїв це також стосується: коли вже в нас буде нормальний перехід через кордон, щоб машини місяцями не стояли в чергах, починаючи з Рені і закінчуючи на кордоні з Польщею?

Дякую вам за відповідь.

КАМИШІН О.М. Я розумію, оскільки я ще керівник «Укрзалізниці» на даний момент, то ви ставите мені це запитання як до керівника. Я відповім. За час війни ми більше 30 приватних компаній допустили до розвитку прикордонних мобільних та стаціонарних перевалювальних комплексів. На сьогодні проблеми з перевалкою агропродукції на українській стороні немає. Але є інша проблема: Європа не готова приймати наше зерно в таких обсягах, тому що вся Польща експортувала через свої порти аж 8,3 мільйона тонн зерна на рік, Україна має експортувати 50 і більше мільйонів тонн зерна на рік. Тож наше зерно в таких обсягах, на жаль, по європейській стороні не проїжджає.

Це комплексне питання, яке треба вирішувати вже не на території України, а на території Польщі та інших сусідніх країн. Але хочу зазначити, що «Укрзалізниця» в цьому плані першою зробила кроки, першою провела бізнес і першою допомогла всім бажаючим побудувати ці перевалки для того, щоб зняти питання на українській стороні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Миколайовичу. Час на запитання вичерпався. Займайте, будь ласка, своє місце.

До слова для співдоповіді запрошується голова Комітету Верховної Ради з питань економічного розвитку Дмитро Андрійович Наталуха, до 2 хвилин.

НАТАЛУХА Д.А. Дякую. Шановні колеги, справді, вчора, 20 березня 2023 року, за дорученням Голови Верховної Ради України Стефанчука Руслана Олексійовича відбулося засідання Комітету з питань економічного розвитку і ми прийняли рішення рекомендувати Верховній Раді ухвалити рішення про призначення Олександра Миколайовича Камишіна на посаду Міністра з питань стратегічних галузей промисловості України.

Зі свого боку скажу, що було дуже багато скепсису, часто виправданого, щодо необхідності існування цього міністерства, яке, нагадаю, наш комітет ініціював ще в далекому 2020 році. Мені хочеться вірити, що пан Камишін на цій посаді цей скепсис зможе нівелювати і довести справами на практиці той факт, що це міністерство не є якоюсь забаганкою або несвоєчасним, а одним з основних гравців у питанні обороноздатності та відновлення України, а також посилення реального сектору економіки України як під час воєнних дій, так і в процесі відбудови України після агресії російської федерації.

Ми, звісно, як комітет будемо допомагати за всіма напрямками, але нам хотілося б, щоб першими кроками міністерства стали максимальна лібералізація імпорту складових і запчастин для виробництва БПЛА в Україні, розв'язання проблеми з ДСЕК, вирішення питання оборонного замовлення і, звісно, адекватне реформування космічної галузі.

Я впевнений, що все вийде, дуже прошу зал підтримати. Комітет прийняв рішення про підтримку кандидатури пана Камишіна на посаду.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дмитре Андрійовичу.

Прошу записатися на виступи від депутатських фракцій і груп по 2 хвилини.

Юрчишин Ярослав Романович, фракція «Голос».

Соломія Бобровська. Будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А. Фракція «Голос». Насамперед я хотіла б подякувати в особі пана Олександра всім залізничникам, які дуже достойно проходять велику війну і в принципі весь воєнний стан. Кожне збережене життя цивільного,

військового, усі 24/7 роботи, те, як себе показали залізничники, мені здається, довело, що в нас є спроможний державний інфраструктурний, транспортний сервіс для наших громадян, для нашої держави. Дякую за це. Я дуже прошу передати всьому вашому великому колективу, всій «Укрзалізниці», оскільки ви ще фактично там на посаді, величезну подяку. Це перше.

Друге. Ми, на жаль, уникаємо важливого законопроекту, у якому йдеться про обов'язкове звітування міністрів перед тим, як вони йдуть з посад. Чому ми про це кажемо? Тому що вчора Павло Рябікін, який очолював фактично півтора року Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості, не з'явився на засідання ані Комітету з питань економічного розвитку, ані Комітету з питань безпеки, оборони та розвідки. Ми не знаємо, що там відбувалося, як працювалося, і про величезне міністерство з надважливими функціями, надважливим втручанням, менеджментом і не в останню чергу про оборонне замовлення ми не почули рівно нічого. Тому мені дуже прикро, що так просто в період воєнного стану ми відпускаємо посадовців фактично безвідповідально. Більше того, ці люди фігурують у призначеннях на посади послів у надважливій і стратегічній для нас державі Китай. Дуже соромно за це. Так не повинно бути. Це ганебно. Наші дії вкотре перетворюються просто на непрофесійний, нефаховий підхід.

Пане Олександрє, бажаємо вам успіху і надіємося на ваші звітування не лише під час призначення на посаду, а й під час вашої відставки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Микола Романович Величкович, фракція «Європейська солідарність».

ВЕЛИЧКОВИЧ М.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Гончаренко. Будь ласка. Ви з трибуни чи з місця? З трибуни. Будь ласка, Олексію.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). «Європейська солідарність». Шановні друзі, безумовно, зараз ми розглядаємо дуже важливе питання, бо в тій війні, яка йде, яка перетворюється фактично на війну виснаження, питання військово-промислового комплексу є ключовим. Це питання перемоги або поразки. Тому, звичайно, Україна має перемогти, переможе, але для цього ми маємо перемогти і на фронті ВПК. І тут, на жаль, у нас дуже великі проблеми.

«Укроборонпром», давайте скажемо чесно, не впорався зі своїм завданням забезпечення українського війська всім необхідним. Більше ніж за рік повномасштабного вторгнення в нас досі немає ані виробництва снарядів у належній кількості та якості, ані виробництва всього іншого, що нам потрібне. Все перекладено на плечі укрволонтерпрому. Це укрволонтерпром працює, забезпечує всім необхідним українське військо: машинами, дронами, антидронами – всім, навіть маскувальними сітками. До речі, прямо зараз біля входу в Одеську обласну раду волонтери з «Гончаренко центру», яких викинули з приміщення «Слуга народу» разом з ОПЗЖ в Одеській обласній раді, напевно, за те, що в назві є прізвище, сидять і плетуть сітки біля входу в обласну раду. Отак сьогодні волонтери закривають провали держави, провали «Укроборонпрому».

Тож я прошу майбутнього віце-прем'єра і керівника: будь ласка, налагодьте роботу «Укроборонпрому», забезпечте українське військо всім необхідним, працюйте так, щоб наша перемога була досягнута не лише на полі бою, а й через будівництво потужного сучасного військово-промислового комплексу. Долучайте приватну ініціативу, бо ми бачимо, що держава не впорається, і створить нарешті справжній «Укроборонпром», а не...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексію.

Безугла Мар'яна Володимирівна, фракція «Слуга народу».

БЕЗУГЛА М.В. Прошу передати слово Кисилевському Дмитру Давидовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кисилевський Дмитро Давидович. Будь ласка.

КИСИЛЕВСЬКИЙ Д.Д., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 24, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»).* Шановні колеги! Чи задоволені ми роботою Міністерства з питань стратегічних галузей промисловості, скажемо так, у двох його попередніх реінкарнаціях? Очевидно, що ні. Це міністерство не виправдало тих очікувань, які на нього були покладені, і це для всіх зрозуміло. Останній міністр навіть не турбував себе появою в комітеті і спілкуванням з членами комітету, так само як і більшість його заступників.

Але питання в іншому: чи потрібне країні таке міністерство? Я вважаю, так, потрібне і ми маємо його якнайшвидше перезавантажити. Це міністерство має отримати лідерство в питаннях розвитку оборонних виробництв. Це міністерство має сформувати лідерство в розвитку ракетно-космічної галузі. Це міністерство має тримати лідерство в питаннях державної промислової політики і забезпечення робочих місць для українських громадян.

Я переконаний, що Олександр Камишін, який до цього очолював «Укрзалізницю», показав себе як ефективний керівник, і сподіваюся, що на новій посаді він зможе так само нормально організувати роботу міністерства, як до

цього організував роботу в «Укрзалізниці». Тому закликаю всіх підтримати пана Камишіна на посаду Міністра з питань стратегічних галузей промисловості України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дмитре Давидовичу.

Макаренко Михайло Васильович, група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

МАКАРЕНКО М.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний головуєчий! Прошу передати слово Колтуновичу. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович Олександр Сергійович. Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую. Шановний головуєчий, шановні народні депутати, мої колеги по комітету пан Наталуха і Кисилевський уже задали певний тон, згадали передісторію цього питання, коли виникла ця ініціатива. У кінці 2019 року тодішній Прем'єр-міністр Гончарук з міністром розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства Миловановим подали програму діяльності Кабінету Міністрів. Що ж ми в ній побачили? Ми не побачили в ній головного – навіть згадки про слово «промисловість». Тоді передали нову програму і виникла ініціатива створення міністерства, яке має займатися питаннями промисловості загалом.

На сьогодні ми маємо Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості, але, на мій погляд, воно повинно мати значно більший обсяг повноважень, щоб закрити (про це казав Дмитро Давидович) увесь спектр питань промислової політики. Тому що тривалий час у нас відбувається деіндустріалізація, падіння ключових показників промислового виробництва, зокрема і в минулому році, яке оцінюють у близько 70 відсотків, а це і гірничо-металургійний комплекс, і інше.

Тепер щодо цього міністерства. Ви, шановний пане поки що кандидате, сказали, що у вас є чотири ключові цілі, і це непогано. Але в положенні про міністерство визначено значно більший спектр повноважень. Я просив би вас звернути увагу на літакобудування – це фундаментальний аспект вітчизняного виробництва в Україні. Так само ракетно-космічна галузь. Це ті галузі, які можуть давати досить серйозний приріст промислового виробництва в цілому високотехнологічних секторів, акумулювати високу зайнятість, високі надходження до бюджету. Тому також зверніть увагу на літакобудування і ракетно-космічну галузь. Це збільшить частку високотехнологічних секторів промисловості у ВВП

країни і загалом те, що ми обговорювали в минулому питанні, сприятиме технологічному піднесенню країни.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Сергійовичу.
Іван Іванович Крулько, фракція «Батьківщина».

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Сьогодні на засіданні нашої фракції був присутній пан Камишін і між нами відбулася достатньо плідна дискусія щодо того, як має виглядати Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості. Насамперед хотів би сказати, що, дійсно, у цей неймовірно важкий час для України, у час війни, ваше керівництво «Укрзалізницею» показало, що «Укрзалізниця» може працювати і виконувати ті важливі завдання, які на неї покладені для забезпечення логістики, зокрема для українського фронту.

Щодо Міністерства з питань стратегічних галузей промисловості. Це основа того, щоб ми як держава мали можливість розвивати власний військово-промисловий комплекс. Сподіваюся, що саме на це буде спрямовано основні ваші зусилля, щоб ми мали артилерійські снаряди власного виробництва в тій кількості, яка потрібна для оборони України, щоб Україна розвивала власні потужності для безпілотних літальних апаратів. Ви як майбутній міністр повинні дуже добре об'єднати державні функції і державні підприємства з приватним сектором, котрий сьогодні здатний виробляти те, що треба для України.

Ви знаєте принципову позицію «Батьківщини» – ми проти того, щоб ключові галузі економіки, ключові підприємства розпродувалися. Тож не дайте як міністр продати жодного підприємства військово-промислового комплексу, а навпаки, максимально завантажте їх роботою, щоб вони робили для фронту і забезпечували всім необхідним для нашої перемоги. Перемога обов'язково буде, але тоді, коли ми будемо сильними і здатними забезпечити власними зусиллями оборону, а не лише чекати від зовнішніх партнерів.

Бажаю вам успіхів на новій посаді.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шевченко Євген Володимирович, група «Відновлення».
Бурміч. Будь ласка.
Запросіть депутатів до залу, скоро голосування.

БУРМІЧ А.П., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги! Шановний пане кандидате! Ми сьогодні слухали багато виступів і ваш коротенький

виступ, у якому ви сказали, що у вас є чотири пріоритети, над якими будете працювати і покажете нам гарні результати.

Сьогодні до вас було багато запитань, але я хотів би почути часом і, думаю, не лише я, а все українське суспільство і Рада, на якому конкретно напрямі ви будете зосереджуватися найближчим часом, який може бути локомотивом усієї нашої економіки, який потягне за собою все: і машинобудування, і промисловість. Щоб ви визначилися конкретно, щоб не розпорошували сил і фінансів на сьогодні. Може, це буде, наприклад, транспортне авіабудування, яке в нас було, може, колись ми побачимо наш український вертоліт, може, ще щось. Але конкретний напрям, тому що якщо ви будете розпорошуватися і туди, і сюди, то результат буде такий, який ми бачили у ваших попередників.

Тож дуже прошу, щоб найближчим часом ми побачили державну програму і конкретні галузі, які можуть бути локомотивом для нашої промисловості.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Анатолію Петровичу.

Будь ласка, колеги, займайте свої місця. Обговорення питання завершено, переходимо до прийняття рішення.

Відповідно до пункту 12 частини першої статті 85, частини четвертої статті 114 Конституції України, статті 9 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про призначення Камишіна Олександра Миколайовича на посаду Міністра з питань стратегічних галузей промисловості України» ([№ 9132](#)) у цілому. Прошу голосувати.

«За» – 312.

Рішення прийнято.

Вітаємо Олександра Миколайовича з призначенням (*Оплески*).

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Шановні народні депутати, відповідно до статті 10 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» особа, призначена на посаду члена Кабінету Міністрів України, у день свого призначення перед вступом на посаду складає на пленарному засіданні Верховної Ради України присягу.

Для складення присяги на трибуну запрошується міністр з питань стратегічних галузей промисловості України Олександр Миколайович Камишін. Будь ласка, Олександр Миколайовичу.

КАМИШІН О.М., *міністр з питань стратегічних галузей промисловості України.* «Я, Камишін Олександр Миколайович, усвідомлюючи високу відповідальність члена Кабінету Міністрів України, урочисто присягаю на вірність Українському народові. Зобов'язуюся додержуватися Конституції України та законів України, зміцнювати суверенітет і незалежність України, обстоювати права і свободи людини та громадянина, дбати про добробут Українського народу, сталий демократичний розвиток суспільства».

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Дякую, Олександрє Миколайовичу.

Вітаємо вас зі вступом на цю відповідальну посаду. Бажаємо вам перемог і перемоги нашій країні.

Займіть, будь ласка, своє місце в ложі уряду. Ложа уряду – це там. Нічого, звикайте.

Шановні колеги, продовжуємо наш кадровий марафон. Відповідно до статей 83, 85, 114 Конституції України за пропозицією депутатської фракції політичної партії «Слуга народу», до складу якої входить більшість народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради України, яка має права коаліції депутатських фракцій у Верховній Раді України, Прем'єр-міністр України Денис Анатолійович Шмигаль вніс до Верховної Ради України подання про призначення Лісового Оксєна Васильовича на посаду Міністра освіти і науки України. Відповідні матеріали стосовно кандидата вам надані.

Шановні колеги, на засіданні Погоджувальної ради ми узгодили таку процедуру розгляду цього питання: представлення кандидата Прем'єр-міністром України – до 2 хвилин; виступ кандидата на посаду Міністра освіти і науки України – до 5 хвилин; запитання до кандидата від народних депутатів України – до 6 хвилин; співповідь від комітету – до 2 хвилин; виступи від депутатських фракцій і груп – до 16 хвилин; прийняття рішення – усього до 32 хвилин. Якщо немає заперечень, переходимо до розгляду питання. Нємає заперечень? Нємає.

Шановні колеги, переходимо до розгляду питання.

До слова для представлення кандидата запрошується Прем'єр-міністр України Денис Анатолійович Шмигаль, до 2 хвилин. Будь ласка.

ШМИГАЛЬ Д.А. Шановний пане головуєчий, шановні народні депутати, українці і українки! Відповідно до пункту 12 частини першої статті 85 та частини четвертої статті 114 Конституції України за пропозицією депутатської фракції політичної партії «Слуга народу», яка згідно з частиною десятою статті 83 Конституції України має права коаліції депутатських фракцій у Верховній Раді дев'ятого скликання, вношу подання про призначення Лісового Оксєна Васильовича Міністром освіти і науки України. Прошу підтримати дану кандидатуру.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дєнисє Анатолійовичу.

Шановні народні депутати, до слова запрошується кандидат на посаду Міністра освіти і науки України Оксєн Васильович Лісовий, до 5 хвилин. Оксєнє Васильовичу, будь ласка.

ЛІСОВИЙ О.В., кандидат на посаду Міністра освіти і науки України. Добрий день, пане головуєчий, пане Прем'єр-міністре, шановні народні депутати! Передусім дозвольте подякувати вам за те, що мій трек з освіти, з поза-шкільної освіти, з креативної освіти привів мене до цього залу. З цього залу я протягом довгих років відчував високий рівень підтримки в діяльності свого закладу, своєї установи і сподіваюся, що такий же рівень підтримки я відчуватиму, якщо ви надасте мені право і надасте мені цю роль, на яку ви мене зараз розглядаєте.

Пріоритети, які я, команда і суспільство, по суті, ставлять перед Міністерством освіти і науки на сьогодні, такі.

Комплекс безпекових питань, відповіді на виклики війни. Це те, що найбільше болить, і причому як у хардовому, так і в софтовому сенсі. Наше завдання – вивести дітей у офлайн. Наше завдання – забезпечити їм безпечне навчання у школах, дитячих садочках, закладах вищої освіти. Наше завдання – забезпечити якісну онлайн освіту там, де навчання офлайн з якихось причин неможливе. Наше завдання – переглянути підходи, форми і методи навчання, особливо для дітей, які навчаються за кордоном, а таких дітей у нас близько мільйона на сьогодні.

Для всього цього є рішення, для всього цього є можливості. Але безпекові питання – це не лише болі, пов'язані з війною, це не лише бомбосховища і не лише організаційні рішення. Це психологія, це здоров'я дитини, причому весь комплекс здоров'я. Тому що наслідки, які принесе війна, ми будемо відчувати ще багато десятків років, і наші рішення сьогодні можуть запобігти цим наслідкам, зробити їх менш чутливими, менш значимими, менш проблемними для майбутнього.

Звичайно, найперше фокус уваги на школі. Наше завдання – змінити в принципі культуру в освіті і в школі насамперед. Для цього ми повинні переглянути підходи до освітнього менеджменту. Для цього ми повинні створити умови для творчої вільної роботи вчителів. Для цього ми повинні створити цілий ряд інструментів і насамперед тих, які дадуть їм змогу витратити більше часу на креатив і на роботу з дітьми і менше часу на бюрократію.

Цифровізація буде одним з пріоритетів і пронизуватиме всі рівні освіти і всі напрями. Повинні бути продовжені всі конструктивні реформи, які були розпочаті, які повинні бути проаналізовані, переосмислені і перезавантажені з огляду на виклики сучасного дня.

Один із пріоритетів, який ми будемо ставити перед собою, це розвиток професійно-технічної освіти, професійних коледжів. Наше завдання – до 50 відсотків молоді направити в професійну освіту, дати їм хорошу, якісну професію, і це потребуватиме, звичайно, нового підходу до функціонування професійної освіти. Для цього нам треба буде чітко розмежувати базову школу, після якої дитина, її батьки повинні прийняти усвідомлене рішення, куди рухатися далі: до здобуття професії чи до здобуття академічної освіти, до здобуття вищої освіти і далі – в науку.

Професійно-технічна освіта, швидше за все, з огляду на експертизу, яку ми маємо на сьогодні, повинна бути укрупнена, ресурсно збагачена як за рахунок внутрішнього, так і за рахунок зовнішнього ресурсу.

Вуз, вища освіта. Ми будемо мати проблему, хочемо цього чи не хочемо. Якщо ми зараз не почнемо вживати заходів щодо підвищення якості вищої освіти, ми просто втратимо її, вона посиплеться сама по собі. Тому комплекс реформ, спрямованих на порятунок вищої освіти, – це один із наших пріоритетів.

Ну, і наука. Пріоритезація наукових досліджень, створення RnD-центрів як на базі академічних, так і на базі вузів, створення можливостей для повернення науковців із-за кордону, бо ми втрачаємо не лише дітей, не лише наша молодь виїжджає, а виїжджають науковці, вчителі. Це один із пріоритетів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Оксене Васильовичу. Залишайтеся, будь ласка, на трибуні.

Прошу записатися на запитання до кандидата від народних депутатів України. Будь ласка, записуйтеся.

Овчинникова Юлія Юріївна, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ОВЧИННИКОВА Ю.Ю., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Насамперед ми дуже радіємо, що саме ви є кандидатом на посаду Міністра освіти та науки.

У мене такі запитання. Нещодавно Комітетом з питань екологічної політики та природокористування створено робочу групу щодо екологічної освіти. Ми офіційно зверталися з листом до міністерства, і нам надали два кандидати. Перше запитання – щодо оновлення концепції екологічної освіти в Україні, тому що це пріоритети європейської інтеграції, «зеленого» курсу і важливість формування розвитку екологічної свідомості у дітей. Друге запитання – щодо вашого бачення стратегії підтримки і збереження переміщених закладів вищої освіти.

Успіхів вам.

Дякую.

ЛІСОВИЙ О.В. Дякую. Після виклику війни другий виклик – енергетичний і екологічний, вони стоять в одному ряду. Та катастрофа, яка нас чекає, і те, звідки я приїхав, мало хто навіть усвідомлює той комплекс проблем, ті наслідки і тривалість, як ми все це буде вигрібати. Тому молодь, формування свідомого ставлення до екології, збереження цілеспрямовано всіх напрямів, спрямованих на це, посилення цієї роботи в освіті – однозначно в пріоритеті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Руцишин Ярослав Іванович, фракція «Голос».

РУЩИШИН Я.І., секретар Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 117, Львівська область, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Наталії Піпі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталія Піпа. Будь ласка.

ППА Н.Р., секретар Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 115, Львівська область, політична партія «Голос»). У мене до вас два запитання. Перше, коротке. Як ви бачите поєднання двох систем, коли діти вчаться за кордоном і української системи освіти, щоб ми максимально зберегли наших дітей і повернули додому, адже освітнє питання дуже важливе? І друге, детальніше запитання. Я займаюся в основному старшими класами Нової української школи, профільної школи. Чи бачите ви реальним, що до 2024 року буде сформована мережа, а в 2027 році ми повноцінно запустимо профільну школу, і які саме, на ваш погляд, ресурси нам зараз потрібні, щоб запустити профільну школу? Бо гроші нам будуть точно потрібні і зміна системи навчання вчителів, підходів і в принципі філософії старшої школи.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ЛІСОВИЙ О.В. Як я вже казав, усі успішні реформи, які вже впроваджені, розпочаті і які треба підтримувати, ми повинні продовжити через переосмислення і через включення тих викликів, які ми маємо на сьогодні. Профільна школа, академічні ліцеї – питання відкрите. Воно досить дороге, але ми однозначно йдемо цим шляхом. Як я вже казав, ми закінчуємо базову школу і приймаємо усвідомлене рішення. На мою думку, ми ще не обраховували вартості цього питання, але академічний ліцей повинен бути відмежований від базової школи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ЛІСОВИЙ О.В. І друге запитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гурін Дмитро Олександрович. Будь ласка.

ГУРІН Д.О., член Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (одномандатний виборчий округ № 218, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день! Вітаємо вас з тим, що ми бачимо вас на трибуні, і, сподіваюся, ми вас призначимо. У мене два запитання: одне коротке і на нього прошу дати відповідь так чи ні, а друге – складніше.

Перше коротке запитання. Чи планується включати тир, вміння стріляти, до обов'язкової програми середньої школи? Так чи ні? Саме ваша позиція мені цікава.

І друге запитання. Зараз міжнародна урбаністична коаліція розробляє план відновлення Маріуполя після деокупації. Там два університети, які і конкурують між собою, і недостатньо великі. Хочеться почути вашу позицію щодо укрупнення університетів і конкретно в цьому кейсі, коли нам потрібно буде відбудувати їх з нуля.

Дякую.

ЛІСОВИЙ О.В. Перепрошую, я не почув першого запитання. А, є, плюс.

Щодо першого запитання коротка відповідь: так.

Щодо другого запитання. Наш пріоритет у вищій освіті – це якість, конкурентоспроможність, вищі повинні стати центрами інновацій. Тому там, де ми досягнемо через злиття такого результату, там будемо зливатися і будемо йти таким шляхом. Головне – якість вищої освіти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Гришук Роман Павлович, фракція «Слуга народу». Будь ласка. Сцена ваша.

ГРИЩУК Р.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 222, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Оксене Васильовичу, вітаю. Дуже приємно бачити нарешті в залі справжнього міністра освіти. Сподіваюся, що зал вас підтримає.

У мене запитання про ваше ставлення до предмета «Історія України» і до обов'язковості цього предмета в державній підсумковій атестації. Наш комітет підтримав законопроект, яким пропонується з 2024 року ввести обов'язково історію України для всіх випускників шкіл. Чи підтримуєте ви історію України в ДПА обов'язково з наступного року і для вступників цього року? Дуже переживають за те, яким буде НМТ. Чи будете ви вводити зміни, прийшовши на посаду, чи залишите все те, що вже оголошено нашим вступникам?

Дякую.

ЛІСОВИЙ О.В. Щодо перше запитання. Історія України необхідна в принципі для набуття громадянства. Тому однозначно історія України в ДПА повинна бути.

Щодо НМТ. Цього року, боюся, що ще однієї зміни наші діти просто не витримають. Тобто ми цей трек, здається, вже обрали. Якщо ми будемо змінювати, нам не подякують. Хоча історія України повинна бути в пріоритетах всюди, це обов'язковий компонент. Тобто підтримуємо цей трек зараз, тому що просто вже не маємо можливості його міняти в будь-якому разі.

І пані Наталіє, відповідь на ваше запитання щодо підходів до розв'язання проблеми дітей за кордоном. Є рішення, які лежать на поверхні: універсальні предмети зараховувати, фізиці, математиці, географії німецькій, польській і британській ми можемо довіряти. Унікальні предмети, за які відповідає держава Україна, повинні бути збережені з переглядом форм і змісту, модернізацією змісту навчання. Тобто українська мова, українська історія, українська література поступово модернізуються і є обов'язковими. Залишаємо ці предмети і укладаємо міжурядові угоди щодо визнання шкільних атестатів.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Оксене Васильовичу.

Ще буде одне запитання. Але перед цим, шановні народні депутати, маю честь повідомити, що в Україні з візитом перебуває міністр закордонних справ Естонської Республіки Урмас Рейнсалу. Сьогодні пан Рейнсалу в залі засідань Верховної Ради України. Прошу привітати високого гостя (*Оплески*).

Дорогий Урмасе, ми високо цінуємо послідовну непохитну підтримку незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України з боку наших естонських друзів (*Оплески*). Дякую.

Ми продовжуємо. Ще одне запитання від Олени Костянтинівни, і далі переходимо до роботи за нашим графіком.

КОНДРАТЮК О.К. Пане Оксене, ми сьогодні знайомилися і я вам пообіцяла, що буде запитання. Дякую за вашу відповідь щодо історії України. Це насправді дуже важливо для нас, для кожного відповідального громадянина України.

У мене запитання на продовження цієї теми. В окремих цивільних вузах України є спеціальність 256 «Національна безпека», тобто це вузька спеціалізація. Я хотіла б вам порадити і дуже просила б розібратися саме з цією спеціальністю, оскільки на неї немає зараз державного замовлення в цивільних вузах, а є лише у військових. Але це питання нашої безпеки і тих фахівців, які нам дуже необхідні. Це молоді люди, які готові надалі віддавати свої життя за Україну. Вони зараз за це платять гроші, а натомість, думаю, повинно бути державне замовлення саме для таких відповідальних молодих людей.

Я дуже прошу вас розібратися. Це просто як порада і вважайте, що це перше моє депутатське звернення до вас, воно все одно надійде до вас у письмовому вигляді. Тому що, на жаль, попередній міністр не зміг розібратися в цьому питанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, займайте поки своє місце.

Шановні народні депутати, до слова для співдоповіді запрошується заступник Голови Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій Сергій Валерійович Колебошин. Будь ласка, Сергію Валерійовичу.

КОЛЕБОШИН С.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 140, Одеська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую. За дорученням Голови Верховної Ради України Руслана Олексійовича Стефанчука Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій на засіданні 21 березня 2023 року розглянув подання Прем'єр-міністра України Шмигала Дениса Анатолійовича про призначення Оксена Васильовича Лісового Міністром освіти і науки України.

У поданні Прем'єр-міністра України зазначається, що воно внесене відповідно до пункту 12 частини першої статті 85 та частини четвертої статті 114 Конституції України за пропозицією депутатської фракції політичної партії «Слуга народу», яка згідно з частиною десятою статті 83 Конституції України має права коаліції депутатських фракцій у Верховній Раді України дев'ятого скликання.

Розглянувши на засіданні комітету доручення Голови Верховної Ради України щодо подання Прем'єр-міністра України про призначення Оксена Васильовича Лісового Міністром освіти і науки України, Комітет Верховної Ради України з питань науки, освіти та інновацій вирішив рекомендувати Верховній Раді України прийняти рішення про призначення Лісового Оксена Васильовича Міністром освіти і науки України.

Від себе додам, що якщо в багатьох освітян і науковців до останнього часу лишалася надія, зараз, у разі підтримки цим залом, у нас з'явиться віра, що в освіті і науці все буде добре. Якщо враховувати, що любов до освіти, науки та України відчуває основна частина всіх присутніх у цій залі, я дуже сподіваюся, що в Україні буде панувати Софія – мудрість.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ну, лише Комітет з питань освіти може так філософськи підійти до цього питання.

Шановні народні депутати, прошу записатися на виступи від депутатських фракцій і груп. Нагадаю, що на це відводиться до 16 хвилин, по 2 хвилини на виступ.

Соломія Анатоліївна Бобровська, фракція політичної партії «Голос». Будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А. Прошу слово передати Наталі Піпі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталя Піпа. Будь ласка.

ПША Н.Р. Дорогі українці, шановні колеги, я насправді дуже втішена, бо можу говорити про майбутнє освіти, її розвиток і підтримку, а не про критику. Багато хто каже, що опозиція завжди проти, як Баба-яга. Так ось, коли є добрі міністри, то опозиція за. Я і фракція «Голос» будемо всіляко підтримувати пана Оксена. Ми почули, що він хоче зробити, і зараз, і на співбесіді, і будемо максимально включатися, бо нам завжди боліла освіта і з цією темою ми працювали. Це перше.

Друге, я сподіваюся, що конструктивну критику не треба буде застосовувати, але в разі чого ми до цього теж готові. Тож найбільше, що я бажаю, це сили, в добру путь.

Дякую також віце-прем'єр-міністру Федорову за те, що він взяв на себе цю політичну складову відповідальності, і вірю, адже кожен з нас їздитиме в закордонні поїздки, що ми зараз можемо поставити міністра, який буде спроможний, який має бачення, бо іноземні партнери, особливо ті, що не підтримують нас зброєю, майже завжди готові підтримати освіту. Говоріть про речі, які нам потрібні, починаючи з бомбосховищ і закінчуючи підручниками, яких немає далі п'ятого класу, лише для шостого класу передбачено кошти в бюджеті на цей рік.

Ці речі ми з вами спільно можемо робити. Нас у світі чують і, як ви бачите, нашу освіту цінують, у наших дітей дуже часто хороші знання, але мало особистих навичок, те, що називають компетенціями. Зараз у нас є шанс з цим міністром це втілити.

Дякую всім за співпрацю і вклад кожного в освіту, а не для того, щоб заважати. Підтримуйте той креатив та інновації, які випромінює цей міністр.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гринчук Оксана Анатоліївна, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

ГРИНЧУК О.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Роману Грищуку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Грищук. Будь ласка.

ГРИЩУК Р.П. Шановні колеги, коли ми говоримо про майбутнє України, ми маємо говорити про освіту. Коли ми будемо говорити про повернення наших людей з-за кордону та реінтеграцію окупованих територій, ми маємо говорити про освіту. Коли ми говоримо про захист України, ми маємо говорити про освіту, тому що захист Батьківщини починається в головах, починається з системи освіти. І те, якою буде Україна через 10 років, залежить від того, які освітні рішення ми приймаємо сьогодні.

Сподіваюся, що ми прийнемо правильне рішення і підтримаємо пана Оксена. Тому що в нас великі проблеми в освіті: два роки COVID-19, рік повномасштабної агресії, величезні освітні втрати, зруйновані школи, університети, велика кількість дітей за кордоном. Це складна ситуація. Але чим складніша ситуація, тим радикальніші й рішучіші дії мають бути у відповідь.

Оксене Васильовичу, ми чекаємо радикальних і рішучих дій. Ми маємо припинити імітацію освіти, імітацію науки. Вчителі мають вчити, викладачі в університетах – викладати, науковці – займатися наукою, а не заповненням папірців, звітів і нікому не потрібних табличок. Це все треба прибрати, нехай займаються своїм. Дисертація має бути науковою, а не просто якимось рядком у візитівці і надбавкою до зарплати. Це має бути наука, а не імітація.

Щодо вищої освіти. Шановні колеги, про яку інновацію ми говоримо у вищій освіті, коли єдина інновація, яку можуть запропонувати керівники, це як інноваційно назвати заклад вищої освіти так, щоб ректор міг третій раз обратися на посаду? Ми маємо припинити ці ганебні явища і сказати до побачення всім, які по 30 років сидять у кріслах.

Оксене Васильовичу, наша вам підтримка, дійте рішуче, дійте радикально. Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Арешонков Володимир Юрійович, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

АРЕШОНКОВ В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець). Шановний пане Голово, шановні колеги!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секунду. Шановні колеги і кандидате на посаду міністра, я хотів би, щоб ви послухали фракції і групи, а всі інші питання, думаю, можна вирішити після того, як ці депутати проголосують. Ще подивимося, як вони проголосують. Займіть своє місце за трибуною, щоб у нас не було жодних питань, пов'язаних з належним дотриманням Регламенту.

Будь ласка, Володимире Юрійовичу.

АРЕШОНКОВ В.Ю. Шановний пане Голово, шановні колеги, шановний пане кандидате, депутатська група «Довіра» дуже відповідально підходить до питання освіти й науки. Ми завжди говорили і підтверджуємо, що це питання є пріоритетним для нашої держави. Ми кажемо про те, що надзвичайно важливо, що ви маєте певний досвід, що були учасником бойових дій і можете більш реально, скажемо так, співвіднести бажання нашої системи і можливості для її реалізації.

Тому ми хотіли б звернути увагу на таке.

Перше. Нова українська школа, концепція і її основні положення сьогодні потребують певного коригування. Нас цікавить ваша позиція, позиція міністерства, чи можуть бути якісь зміни, чи ми продовжимо цей державний курс? Це питання номер один.

Друге. Ми наголошуємо на тому, що реалізація будь-яких реформ у галузі освіти безпосередньо пов'язана з самодостатністю територіальних громад. Тож ви маєте звернути на це увагу, переглянути питання державних дотацій, тому що невеликі територіальні громади на сьогодні, на жаль, не мають повного комплексу можливостей для надання якісної освіти.

Ну, і, безперечно, питання підвищення соціального статусу педагога. Будь-які реформи неможливі без того, щоб дати нашому педагогу, викладачу гідну заробітну плату, наголосити на його місці в суспільстві. Подальший розвиток реформ буде залежати виключно від цього.

Бажаємо вам успіхів!

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шуфрич Нестор Іванович, група «Платформа за життя та мир». Будь ласка. Хто виступатиме від «Платформи за життя та мир»?

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний пане головуючий. Прошу передати слово Олександрю Колтуновичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Сергійович Колтунович. Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую, шановний головуючий. Шановні колеги, шановний кандидат на посаду міністра сфокусував увагу на проблемах у освіті, ми, безумовно, це підтримуємо. Але я зараз хотів би акцентувати увагу на тих проблемних речах, які вам необхідно буде врахувати.

Перший фокус на науці – це фінансування наукової діяльності. Упродовж двох-чотирьох років цього скликання я майже щопленарного тижня звертав увагу на те, що в нас відбувається критичне недофінансування з державного бюджету наукової діяльності, науково-дослідних інститутів. До чого це призводило? Ми бачили, наприклад, Інститут ядерних досліджень Національної академії наук України, який працював три робочі дні на тиждень або працівників відправляли на місяць у відпустку за власний рахунок. Такого не має бути в нормальній, цивілізованій країні, у нас має фінансуватися наука. Це перший момент.

Другий момент, на продовження цієї теми. Які ще в нас є похідні речі і проблематика? Це відтік наукових кадрів. Коли мінімальний посадовий оклад працівника 1 тарифного розряду не дає змоги покрити базові людські потреби,

звичайно, що людина за ці кошти не працюватиме у вітчизняній науці і виїжджатиме за кордон. Тому має бути перегляд фінансового забезпечення наукової діяльності й наукових кадрів.

Третій момент – це те, що вже було в освіті, але десь, можливо, не звучало в цьому залі в рамках децентралізації, коли в межах так званих освітніх округів у вас відбувається укрупнення, об'єднання і закриття певних навчальних закладів. Перегляньте також цю модель, вона не прийнятна, тому що на доїзд дітей до школи, особливо в сільській місцевості, ми чуємо нарікання по сьогодні.

Останній момент, на який я ще хотів би звернути увагу, це, безумовно, перегляд фінансових параметрів: Бюджетна декларація, проект Державного бюджету. Сьогодні переглядаються показники, де буде дефіцит уже 1,7 трильйона гривень. Ми розуміємо, що в нас глибоко дефіцитний бюджет, але перегляньте і забезпечте в Державному бюджеті достойне наукове життя країни.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Констанкевич Ірина Мирославівна, група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Шановні колеги, шановний пане Оксене, депутатська група «Партія «За майбутнє» підтримуватиме вашу кандидатуру на посаду Міністра освіти і науки, але відразу хочу сказати, що для нас у фокусі є кілька питань.

Перше питання – це професійна освіта. Дуже символічно, що сьогодні в цій ложі ви перебуваєте з колегами з Естонії. Реформи, які естонці запропонували в професійній освіті, для нас є взірцевими. Ми маємо низку спільних проєктів у галузі освіти з нашими естонськими колегами.

Я просила б вас, щоб той прототип професійної освіти, який ми обрали в Естонії, в Німеччині та інших країнах Європи, був продовжений вами і щоб ви нам пообіцяли на вимогу Закону «Про освіту», коли мають прийматися профільні закони, що першим ухвалите з нашою допомогою закон про професійну освіту. Це перше.

Друге. Я просила б, щоб у фокусі вашої роботи була вища освіта, тому що це і наука, і інновації, і суспільний прогрес. Ми вважаємо, що неможливо, коли викладач вищої освіти, доцент, кандидат наук має зарплату 10 тисяч гривень. Погодьтеся, що це нижче за всі показники. Тому, будь ласка, ефективно, раціонально і продумано модернізуйте вищу освіту.

Третє. Нова українська школа. Без інвестицій у молодшу і середню школу не буде відповідного розвитку нашого суспільства.

Тож ми бажаємо вам успіхів, бажаємо, щоб ви стали тим міністром, який буде гідно вписаний в історію української освіти і науки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Величкович Микола Романович, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

ВЕЛИЧКОВИЧ М.Р. Передайте, будь ласка, слово Володимирі В'ятровичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В'ятрович Володимир Михайлович. Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний Оксене Васильовичу! У вас є всі шанси стати кращим, ніж ваш попередник. По-перше, завдяки тому середовищу, в якому ви зростали. Мав честь знати вашу родину, вашого батька й особисто знати як історик цю людину, яка, справді, дуже багато зробила, щоб Україна стала незалежною. По-друге, очевидно, ваша безпосередня участь у війні з російською федерацією – це показник сформованих у вас дуже правильних цінностей. По-третє, це те, що насправді для того, щоб бути кращим, ніж попередник, треба просто бути трохи кращим, ніж Шкарлет. А це означає не повертати табачниківщину в Міністерство освіти і науки. Це означає не робити спроб зруйнувати ЗНО. Це означає не втручатися в університетську автономію так, як це робив ваш попередник, намагаючись не погоджувати призначення ректора Києво-Могилянської академії. Це означає не поважати історії, не розуміти її значення, як казав пан Шкарлет, що історію достатньо звести до якогось домашнього вивчення.

Тому я переконаний, що ви зможете зробити все, щоб не повторювати тих помилок, які робив ваш попередник. Дуже сподіваюся на вашу серйозну увагу саме до питань гуманітарної освіти, що є надзвичайно важливим інструментом формування громадянської свідомості в країні, яка у війні; гуманітарної освіти, яка є важливим інструментом формування громадянської свідомості у війні за ідентичність, яка зараз у нас триває.

Я розумію, що для вас це надзвичайно велика відповідальність, тому що освіта – це, справді, інструмент формування майбутнього. Тому наша перемога залежить не лише від Міністерства оборони, а й від Міністерства освіти і науки. А ще більшою буде ваша відповідальність після нашої перемоги, тому що формувати суспільство після перемоги – це буде головним завданням саме Міністерства освіти і науки.

Бажаємо вам усього найкращого!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Лукашеву Олександрі Анатолійовичу, депутатська група «Відновлення України».

ЛУКАШЕВ О.А., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 113, Луганська область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).

Дякую, пане Голово. Шановні колеги! Нарешті ми дочекалися, коли весь сесійний зал єднається не лише щодо підтримки кандидата на посаду Міністра освіти і науки, а й довкола ключових питань освітянського простору та української науки.

Дійсно, дуже численні виклики стоять сьогодні перед освітою і наукою. По-перше, ми маємо зруйновану освітню інфраструктуру внаслідок війни. По-друге, маємо сотні тисяч школярів і студентів, які змушені покинути Україну, здійснюють навчання за кордоном і мріють повернутися на рідну Батьківщину.

Далі. Нам необхідно використовувати цей момент не лише для того, щоб гасити пожежі, а й робити все для того, щоб сформувати надійний фундамент для перетворення України на потужний європейський освітній хаб. Сподіваюся, що пан Лісовий зможе це зробити, оскільки багато років на посаді керівника Малої академії наук він блискуче довів, що ця структура приводить до того, що українські школярі здобувають десятки золотих медалей на всесвітніх олімпіадах. Це, дійсно, зразок для того, щоб перетворити Національну академію наук, яка стала заповідником грантократії, яка марно з'їдає державне фінансування, на локомотив технологічного оновлення та інноваційного розвитку України.

Депутатська група «Відновлення України» підтримуватиме кандидатуру Оксена Лісового на посаду Міністра освіти і науки України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершальний виступ – Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція «Батьківщина». Будь ласка. Після цього переходимо до прийняття рішення. Прошу запросити народних депутатів до залу.

ЦИМБАЛЮК М.М. Шановний пане Голово, шановні народні депутати, шановні представники уряду, шановний Оксене Васильовичу! Все-таки вчитель – це було первинне, і сьогодні не випадково така увага до призначення міністра освіти і науки і в сесійному залі, і всього українського суспільства. Оксен Васильович сьогодні на зустрічі з фракцією «Батьківщина» дав вичерпні відповіді на всі ті питання, які нас турбували, і в принципі щодо більшості з них наші позиції збігаються. Але перед вами як перед новим керівником Міністерства освіти і науки будуть нові виклики, і ми бажаємо, щоб ви спільно з Верховною Радою як єдиним законодавчим органом з ними впоралися. Бо, справді, з 1 січня цього року Кабінет Міністрів призупинив дію постанови, за якою було підвищено зарплату вчителям, хоча в умовах війни ми всі це розуміємо.

Дуже важливо, щоб і щодо профтехосвіти нарешті було фіналізовано рішення, що профтехосвіта – це пріоритет держави, а не лише органів місцевого самоврядування. Необхідно подбати про мільйони дітей, які сьогодні вимушено навчаються за межами України, щоб, як зробили наші сусіди поляки, наші діти вивчали і там українську мову, а влада, у тому числі Міністерство освіти і науки, має дбати, як тут створити умови, щоб вони найшвидше сюди повернулися.

Фракція «Батьківщина» голосуватиме за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, обговорення питання завершено. Переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів підготуватися.

Відповідно до пункту 12 частини першої статті 85, частини четвертої статті 114 Конституції України, статті 9 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про призначення Лісового О.В. на посаду Міністра освіти і науки України» ([№ 9133](#)) у цілому.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 313.

Рішення прийнято.

Вітаю, Оксене Васильовичу.

Шановні народні депутати, відповідно до статті 10 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» особа, призначена на посаду члена Кабінету Міністрів України, у день свого призначення перед вступом на посаду складає на пленарному засіданні Верховної Ради України присягу.

Для складення присяги на трибуну запрошується міністр освіти і науки України Оксен Васильович Лісовий. Будь ласка.

ЛІСОВИЙ О.В., *міністр освіти і науки України.* «Я, Лісовий Оксен Васильович, усвідомлюючи високу відповідальність члена Кабінету Міністрів України, урочисто присягаю на вірність Українському народові. Зобов'язуюся додержуватися Конституції України та законів України, зміцнювати суверенітет та незалежність України, обстоювати права і свободи людини та громадянина, дбати про добробут Українського народу, сталий, демократичний розвиток суспільства» (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили розгляд цього питання.

Ідемо далі. Наступне питання. Це друге читання проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення державного регулювання в галузі рибного господарства... А, я перепрошую.

Шановні колеги, ми ще не почали розгляд, я не встиг зачитати назву проекту закону.

Надійшла пропозиція з вимогою оголосити перерву, яку готові замінити на виступ.

Надаю слово Арсенію Пушкаренку, 3 хвилини. Будь ласка.

ПУШКАРЕНКО А.М., *член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Дякую, Руслане Олексійовичу. Високоповажний пане міністре закордонних справ Естонії Урмас Рейнсалу, пане посол, шановні колеги,

дорогі українці! Без перебільшення Естонія стала одним із лідерів підтримки України, у співвідношенні до свого валового внутрішнього продукту ця країна підтримує нас найбільше. Це стосується і політичних рішень на усіх міжнародних майданчиках. Це стосується військових і гуманітарних питань та питань відбудови.

Ви знаєте, що після прийнятого рішення Верховної Ради України саме Естонія стала першою країною, яка визнала дії Росії в Україні геноцидом. І сьогодні цей шлях протягом майже року пройдений, є міжнародний ордер на арешт воєнного злочинця Путіна. Саме Естонія, не чекаючи широкомасштабного вторгнення, на відміну від деяких країн, які з нами прощалися, ще до 24 лютого передавала озброєння. І в перші тижні це озброєння, так само як і наших латвійських, литовських, польських, британських дружніх партнерів, зіграло ключову роль у боях передусім за нашу столицю.

Пан міністр буквально сьогодні повернувся із засідання Ради міністрів закордонних справ держав – членів Європейського Союзу, яке відбулося вчора і де було схвалено ініціативу Естонії щодо надання Україні додатково 1 мільйона боєприпасів 155 калібру для наших Збройних Сил (*Оплески*).

Саме Урмасу Рейнсалу належить ініціатива про заборону в'їзду росіян на територію ЄС. Саме Естонія, пан Урмас ініціював і добився цього. Поки одні росіяни вбивають нас тут, удома, інші – не повинні бути туристами. Це позиція Естонії.

Шановні колеги, я радий, що маю можливість і честь очолювати групу з міжпарламентських зв'язків з Естонською Республікою. Під час наших численних зустрічей і тут, в Україні, і в Естонії в нас з паном Корнієнком ніколи і нічого не просили з цієї країни. З Естонії нас завжди запитують на всіх рівнях і на всіх зустрічах: що ще потрібно, дорогі українці, дорога Україно, для вашої перемоги і для відбудови?

Друзі, ми багато говоримо про повернення українців, щойно говорили з міністром освіти і науки про те, як будуть повертатися наші діти, як забезпечити їх навчання.

Хочу зазначити, що на початку липня минулого року ми разом із Урмасом Рейнсалу та Оленою Шуляк заклали капсулу під першим об'єктом відбудови – дитячим садочком в Овручі. І вже 1 червня цей перший об'єкт відбудови, дитячий садок в Овручі, буде відкрито завдяки Естонії, завдяки її фінансуванню. Дякуємо, Естоніє! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, шановні колеги, давайте ще раз подякуємо шановному Урмасу і Естонії за все, що вони роблять для України (*Оплески*).

Шановні колеги, давайте також подякуємо Прем'єр-міністру України і новопризначеним членам уряду за їх участь у засіданні Верховної Ради України. З Богом, хлопці! Щасливо! (*Оплески*).

Шановні колеги, ідемо далі. Я вже дочитаю назву законопроекту повністю. Переходимо до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення державного регулювання в галузі рибного господарства, збереження та раціонального використання водних біоресурсів та сфері аквакультури» ([№ 7616](#)).

У нас буде декілька поправок, після цього голосуємо. Я правильно розумію? Пузійчук є?

Пузійчук Андрій. Називайте номер поправки, будь ласка.

ПУЗІЙЧУК А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, шановний головуючий. Я насамперед хотів би подякувати голові Комітету з питань аграрної та земельної політики, голові Комітету з питань екологічної політики та природокористування, а також Юлії Овчинниковій за те, що ми доопрацьовуємо цей законопроект.

Шановні колеги, мої поправки стосуються виключення норми. У законопроекті є норма, якою дозволяється нелімітований вилов риби, тобто такого виду біоресурсів, на який ліміт не встановлюється у зв'язку з тим, що не може бути досягнуто рівня добування (вилову), який загрожує стану їх запасів.

Мої поправки 28, 36, 40, 43, 45, 48, 61, 63, 65, 67, 69, 71, 73, 75, 83 пов'язані і стосуються тільки одного – виключити із законопроекту норму про нелімітований вилов риби. Цю позицію також погоджено з головою фракції Давидом Арахамією.

Шановний головуючий, прошу надати слово Давиду Арахамії, щоб він це підтвердив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, позиція комітету.

ГАЙДУ О.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 128, Миколаївська область, політична партія «Слуга народу»). Знаєте, я хочу зазначити, що, дійсно, цей законопроект дуже складний та реформаторський. Наш комітет досить довго над ним працював. Було багато спротиву, багато тих, хто виступав проти, але зараз усі зрозуміли, що ця дуже класна реформа потрібна галузі, її підтримують.

Завдяки урядовому експерименту ми маємо дуже хороші результати. Так станом на 20 березня 2023 року було проведено вже 255 аукціонів і в місцеві бюджети заплачено 11 мільйонів гривень. Порівнюючи, минулого року сплата за промисловий вилов була менше 10 мільйонів гривень. Тобто ми рухаємося тільки вперед, це лише початок.

Прощу підтримати поправки нашого колеги Пузійчука Андрія Вікторовича для того, щоб прийняти закон і реформа почала діяти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Оскільки називали прізвище Арахамії, він просить надати йому 1 хвилину для репліки. І далі, шановні колеги, після репліки Давида, ми голосуємо. Я так розумію, що є воля для підтримання цих поправок, потім одразу голосуємо за прийняття законопроекту в цілому з урахуванням того, що буде в рішенні комітету. Я дам вам слово.

Давиде Георгійовичу, будь ласка.

АРАХАМІЯ Д.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, прошу всіх підтримати 17 поправок пана Пузійчука, а на 18-й раз проголосувати вже за прийняття проекту закону.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я почергово буду ставити поправки на голосування. Будь ласка, підготуйтеся.

Поправка 7 авторства Пузійчука. Є вірогідність, що її буде підтримано.

Ставлю на голосування для врахування поправку 7. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 276.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування поправку 16 авторства Пузійчука. Прошу народних депутатів голосувати за поправку 16.

«За» – 298.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування поправку 28 народного депутата Пузійчука. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 301.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування поправку 36 народного депутата Пузійчука. Прошу голосувати.

«За» – 300.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування поправку 40 народного депутата Пузійчука. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 300.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування поправку 43 народного депутата Пузійчука. Прошу голосувати.

«За» – 299.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування поправку 45 народного депутата Пузійчука. Прошу голосувати.

«За» – 302.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування поправку 48 народного депутата Пузійчука. Прошу голосувати.

«За» – 297.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування поправку 61 народного депутата Пузійчука. Прошу голосувати.

«За» – 293.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування поправку 63 народного депутата Пузійчука. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 290.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування поправку 65 народного депутата Пузійчука. Прошу голосувати.

«За» – 298.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування поправку 67 народного депутата Пузійчука. Прошу голосувати.

«За» – 295.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування поправку 69 народного депутата Пузійчука. Прошу голосувати.

«За» – 294.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування поправку 71 народного депутата Пузійчука. Прошу голосувати.

«За» – 294.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування поправку 73 народного депутата Пузійчука. Прошу голосувати.

«За» – 297.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування поправку 75 народного депутата Пузійчука. Прошу голосувати.

«За» – 300.

Рішення прийнято.

І, наскільки я розумію, завершальна поправка. Так, пане Андрію?

Ставлю на голосування поправку 83 народного депутата Пузійчука. Завершальна поправка 83. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 302.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, перед тим, як перейти до фінального голосування, я надаю слово Олександрю Васильовичу Гайду. Він ознайомить вас із кінцевим рішенням комітету, саме з урахуванням цього і поправок, які було підтримано, ми проголосуємо за цей проект закону.

Будь ласка, Олександрє Васильовичу.

ГАЙДУ О.В. Дякую, Руслане Олексійовичу. Абзацом третім пункту 1 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» законопроекту № 7616 передбачено, що підпункт 31 пункту 6 розділу I цього закону набирає чинності не пізніше 1 квітня 2023 року.

Однак, згідно з Регламентом Верховної Ради України прийнятий парламентом закон має бути оформлений та направлений на підпис Президенту України упродовж 10 днів. Крім того, Президент України відповідно до Конституції України має право впродовж 15 днів підписати прийнятий Верховною Радою України закон. У зв'язку із цим пропоную уточнити дату набрання чинності підпунктом 31 пункту 6 розділу I цього закону, передбачивши набрання цим підпунктом чинності не пізніше 1 травня 2023 року.

Вноситься пропозиція про прийняття законопроекту № 7616 у другому читанні та в цілому з урахуванням результатів його розгляду парламентом та пропозицій комітету, зокрема, щодо набрання чинності підпунктом 31 пункту 6 розділу I цього закону в розділі II «Прикінцеві та перехідні положення» та доручення комітету разом із Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України здійснити техніко-юридичне опрацювання цього закону.

Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, всі зрозуміли.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення державного регулювання в галузі рибного господарства, збереження та раціонального використання водних біоресурсів та сфері аквакультури» ([№ 7616](#)) у другому читанні та в цілому з урахуванням пропозицій комітету, зокрема, щодо набрання чинності підпунктом 31 пункту 6 розділу I цього закону в розділі II «Прикінцеві та перехідні положення» та необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 271.

Рішення прийнято.

Вітаю, колеги!

Разумков. З процедури, так я розумію? Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, наступні два законопроекти, м'яко кажучи, специфічні, тому що ми підприємства віддали під управління державних установ, таких як Міністерство оборони України. Але ми точно це робили не для того, щоб очільники цих підприємств отримували по 3,2 мільйона гривень зарплати.

Вважаю, що взагалі ці законопроекти варто було б зняти, звертаюся з цим до керівництва. Якщо все-таки їх буде прийнято в першому читанні, я хотів би звернутися до Давида Георгійовича Арахамії з проханням, щоб у колег вистачило і совісті, і політичної волі усунути цю недолугість до другого читання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Одну секундочку, друзі. Цей законопроект ми маємо розглядати з обговоренням. Для чого зараз починати це? Секундочку, ні, ми не можемо обговорювати законопроект до оголошення про початок його розгляду.

Герашенко. Тільки, будь ласка, з процедури.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово, якщо ми говоримо з процедури, значить з процедури. Я хочу нагадати, що тільки з 1 квітня набирає чинності Закон України «Про медіа», а поки що в нас залишається не врегульованим питання висвітлення діяльності Верховної Ради України. Дуже багато наших виборців навіть не усвідомлюють, що Верховна Рада України працює, особливо так конструктивно, як сьогодні, коли конституційною більшістю було підтримано призначення нових міністрів, а наша фракція, яка не бере на себе зобов'язання, наприклад, щодо кадрових рішень, готова співпрацювати з цими міністрами.

Пропоную поставити зараз на голосування пропозицію про висвітлення сьогоднішнього пленарного засідання в слоті телеканалу «Рада» в рамках телемарафону «Єдині новини». Дуже важливо українським виборцям знати, що в нас призначено трьох нових міністрів, про що вони говорили, які до них були запитання, тому що мова йде про ключові сектори – промисловості, діджиталізації та освіти. І надзвичайно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію Ірини Володимирівни, без коментарів. Прошу шановних народних депутатів голосувати.

Я потім дам ще слово для репліки, давайте спочатку проголосуємо.

«За» – 131.

Рішення не прийнято.

Давиде Георгійовичу, ви маєте право на репліку. Вас сьогодні всі згадують. Будь ласка, Давиде Георгійовичу.

АРАХАМІЯ Д.Г. Дякую вам. Я хочу відрефлексувати на репліку пана Разумкова. Дійсно, нас непокоїть той факт, що стратегічні підприємства, і це правильне рішення, були передані до Міністерства оборони України, але неправильним, на наш погляд, є те, що коли самі підприємства перебувають у такому важкому стані: не сплачується заробітна плата, неповний робочий час, менеджменту виплачуються занадто високі зарплати, як в АТ «Мотор Січ», так і в ПАТ «Укрнафта». Ми будемо виправляти це між першим і другим читаннями.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, якщо ми вже обговорили ці два законопроекти, може, одразу проголосуємо за них? Ні. Тоді йдемо за процедурою.
Шановні колеги, я вас прошу: давайте рухатися далі.
Іонова. Що у вас з процедури? Будь ласка.

ІОНОВА М.М. Шановний пане Голово, чесно кажучи, ганьба, що лише 131 голос. Дозвольте все-таки ще раз поставити цю пропозицію на голосування, тому що ми тільки що з вами говорили про відкритість, доступність, довіру, а не можемо показати призначення трьох нових міністрів, які опікуються освітою, обороною і діджиталізацією, тобто основними пріоритетами нашої країни.
Давайте все-таки завершимо цей процес, але в демократичний спосіб.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Маріє Миколаївно, дивіться, ми ж із вами домовлялися: якщо ви перефразуєте цю пропозицію, щоб показати тільки призначення цих міністрів, думаю, можливо, вона знайде відгук у залі. Ви з такою пропозицією виступаєте, так?

Шановні колеги, ставиться на голосування пропозиція пані Іонової показати у слоті телеканалу «Рада» не все засідання, а саме питання обговорення кандидатур на посади міністрів і їх призначення. Я правильно, адекватно відобразив? Прошу голосувати за цю пропозицію.

«За» – 207.

Рішення не прийнято.

Ідемо далі, шановні колеги (*Шум у залі*). Ірино Володимирівно, дивіться... (*Шум у залі*).

Олена Костянтинівна ще бажає виступити. Це буде завершальна пропозиція щодо цього сьогодні. Просто ми цих пропозицій можемо вносити безліч, якщо в залі немає потенціалу...

Будь ласка, Олено Костянтинівно.

КОНДРАТЮК О.К. Думаю, що потенціал у залі є і зараз може бути продемонстрований. Давайте ще раз. Ми просто хочемо, щоб у слоті телеканалу «Рада» в рамках нашого інформаційного телемарафону «Єдині новини» було висвітлено роботу Верховної Ради України, а саме: обрання абсолютно достойних, гідних, людей в цьому залі, у нашому парламенті. Давайте це проголосуємо. Я вношу цю пропозицію ще раз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми спробуємо останній раз.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію Олени Костянтинівни. Прошу проголосувати.

«За» – 207.

Рішення не прийнято.

КОНДРАТЮК О.К. Дивні люди, їй-богу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олено Костянтинівно, навіть попри те, що ми... (*Шум у залі*).

Так, наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення правового регулювання питань, пов'язаних із здійсненням заходів правового режиму воєнного стану» ([№ 8312](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 262.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ми домовлялися, здається, надати 2 хвилини представнику фракції «Європейська солідарність», і голосуємо. Так? Я правильно повідомляю про наші домовленості?

Дві хвилини виступатиме представник фракції «Європейська солідарність», і одразу голосуємо про прийняття цього законопроекту.

Іванно Орестівно, будь ласка. Прошу не розходитися, тому що одразу після виступу ми переходимо до голосування.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Дійсно, правовий режим воєнного стану показав низку проблем, які потрібно терміново розв'язувати. І це точно не про передачу корпоративних прав на майно в управління Міністерству оборони України.

Нам сьогодні треба вирішувати питання про додаткові тренування бійців територіальної оборони, які у лавах Збройних Сил України гордо і гідно захищають нашу країну. Ми наполягаємо на тому, щоб законопроект [№ 9006](#), ініціаторами якого є представники фракції «Європейська солідарність» і яким передбачається створення інструкторських, тренінгових центрів, було поставлено на голосування. Це перше.

Друге. Правовий режим воєнного стану, на жаль, свідчить про те, що Верховна Рада України взагалі вирішила ховатися від людей. Водночас, і це ми

щойно спостерігали під час вашого голосування, ми бачимо нову пропозицію про виділення додаткових 200 мільйонів гривень. На що? На російськомовний телеканал «FreeДом».

Колеги, нам потрібно вирішувати питання фінансування Збройних Сил України, а не ховати голову в пісок і ганебно не хотіти показувати нашим громадянам, що відбувається у Верховній Раді України і як вона працює.

Ну, і третє. Знаєте, на жаль, ми сьогодні маємо певну проблему з демократичним контролем військового сектору України. Одночасно відбувається втручання політичного керівництва країни в питання призначення військовослужбовців. І мені, сподіваюся, що вам так само, соромно за те, що понижують у званні, зменшують можливості наших гідних захисників через те, що вони відверто говорять західній пресі про потреби Збройних Сил України. Нам час звернути увагу на потреби...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення правового регулювання питань, пов'язаних із здійсненням заходів правового режиму воєнного стану» ([№ 8312](#)) за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 254.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про скорочення наполовину строків подачі пропозицій і поправок для підготовки законопроекту № 8312 до другого читання. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 247.

Рішення прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення зміни до статті 8 Закону України «Про критичну інфраструктуру» щодо врегулювання спорів, предметом яких є право власності держави на об'єкти критичної інфраструктури, що перебувають у державній власності» ([№ 8316](#)).

Ми домовлялися надати дві хвилини представнику фракції «Батьківщина» і одразу голосувати.

Хто виступатиме від фракції «Батьківщина» щодо законопроекту № 8316?

Кучеренко Олександр Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Декілька слів хочу сказати про цей законопроект, бо питання ж не просто в тих 3 мільйонах.

Знаєте, мені це нагадує історію з моєї юності, коли був дуже модний такий тренд, вислів: ми хочемо, щоб у нас усе було, і нам за це нічого не було. Оцей законопроект має приблизно таку саму суть. Тобто ми щось робимо, щось у когось за якимись незрозумілими процедурами відбираємо, але головне – не допустити потім судових процедур, щоб нікому нічого за це не було. І через два роки, коли ми до цих підприємств трохи прикладемося, усе буде, як завжди, покриватися за рахунок бюджету.

Звертаю вашу увагу, колеги, на висновки Головного юридичного та Головного науково-експертного управліннь Апарату Верховної Ради України. Вибачте, але вони вщент розбивають цей законопроект. За нього просто соромно голосувати, тому що не можна забороняти судову процедуру, не можна взагалі якимось тіншовим механізмом, по суті, позбавляти права на управління об'єктами критичної інфраструктури, і потім абсолютно ні за що не відповідати.

Не знаю прощтовхнете ви цей законопроект чи ні. Я погоджуюся, що, дійсно, держава має контролювати те, що відбувається на об'єктах критичної інфраструктури, але не в такий спосіб.

І останнє, те, про що колегам сказав Разумков. ПАТ «Укрнафта». Давайте називати речі своїми іменами. Чомусь його віддали в управління Міністерству оборони України, призначили якусь наглядову раду і якогось директора з комерційної структури, встановивши заробітну плату у розмірі 3,2 мільйона гривень на місяць, а це 1 мільйон доларів на рік, що точно він у комерції не заробляв. І перше, що він зробив, це продав зі знижкою 25 відсотків газ на 46 мільйонів. От вам і результати ваших законів.

Ми не підтримуємо цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, готуємося до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення зміни до статті 8 Закону України «Про критичну інфраструктуру» щодо врегулювання спорів, предметом яких є право власності держави на об'єкти критичної інфраструктури, що перебувають у державній власності» ([№ 8316](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 242.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» щодо забезпечення видатками сектору безпеки і оборони» ([№ 9105](#)), а також альтернативний до нього законопроект [№ 9105-1](#).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова міністра фінансів України Марченка Сергія Михайловича. Будь ласка, Сергію Михайловичу.

До речі, хочу поінформувати, що вчора у нас відбулася дуже плідна зустріч на рівні керівництва парламенту, фракцій і груп щодо цього законопроекту. Також хочу подякувати Сергію Михайловичу, військовикам, які були присутні, і всім представникам фракцій і груп за те, що, мені здається, ми знайшли компроміс.

Сергію Михайловичу, будь ласка.

МАРЧЕНКО С.М., міністр фінансів України. Дякую, Руслане Олексійовичу. Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні народні депутати! На ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» щодо забезпечення видатками сектору безпеки і оборони».

Законопроект розроблено урядом з метою здійснення невідкладних заходів, спрямованих на протидію збройній агресії російської федерації проти України. Ним пропонується збільшення видатків державного бюджету на 537 мільярдів гривень, у тому числі: на сектор безпеки і оборони – 518 мільярдів гривень, з яких на оплату праці з нарахуваннями – 477 мільярдів гривень, на спеціальну техніку та обладнання – 30 мільярдів гривень, на інші видатки – 11 мільярдів гривень. Зокрема, для Міністерства оборони України – 372 мільярди гривень, Міністерства внутрішніх справ України – 98 мільярдів гривень, Адміністрації Держспецзв'язку – 31,6 мільярда гривень, Служби безпеки України – 9 мільярдів гривень, Головного управління розвідки Міністерства оборони України – 4,6 мільярда гривень, Управління державної охорони України – 900 мільйонів гривень, Служби зовнішньої розвідки України – 800 мільйонів гривень. На відновлення резервного фонду передбачається 19 мільярдів гривень.

У частині доходів джерелами покриття зазначених видатків є 61 мільярд гривень через надходження податку на доходи фізичних осіб у розмірі 36,5 мільярда гривень, дивідендів від державних банків – 19 мільярдів гривень.

Крім того, передбачено збільшити фінансування загального фонду державного бюджету на 419 мільярдів гривень, зокрема збільшено обсяг державних запозичень: зовнішніх – на 181 мільярд гривень, внутрішніх – на 271 мільярд гривень.

Завдяки внесенню запропонованих змін до бюджету загальний ресурс сектору безпеки і оборони становитиме 1 трильйон 670 мільярдів гривень, тобто 26,6 відсотка валового внутрішнього продукту.

Прошу підтримати законопроект.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Михайловичу.

Слово надається автору альтернативного законопроекту Разумкову Дмитру Олександровичу. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую, Руслане Олексійовичу. Шановні колеги! Це, дійсно, важливий законопроект, за який треба голосувати. Законопроектом пропонується збільшення видатків на наш сектор безпеки і оборони у сумі 518 мільярдів гривень. Однак, чим законопроект, який запропонований нашою командою об'єднання «Розумна політика», кращий? Ним дається можливість повернути військовослужбовцям 30 тисяч гривень доплати, яку забрали з 1 лютого. Тобто конкретні суми будуть спрямовані на конкретні потреби.

Я впевнений, що в цьому залі немає народних депутатів, до яких не зверталися б наші військовослужбовці в тилу і на фронті, в яких забрали 30 тисяч гривень доплати. Зараз можна багато дискутувати про те, чи правильне, чи неправильне це рішення, тому що грошей мало і на всіх не вистачає. Але коли ми говоримо про 3,2 мільйона гривень заробітної плати в ПАТ «Укрнафта», то там вистачає, а військовикам не вистачає. Це навіть не про гроші, це про мотивацію. Навпаки, потрібно підвищувати і заохочувати на рівні того, як сьогодні відбувається мобілізація, а не забирати те, що обіцяли і дали на початку війни. Ніхто не говорив, що повоюєте рік, а потім ми у вас це заберемо.

Я хотів би всім нагадати, що саме ці люди дозволяють нам працювати в стінах парламенту і поза його межами, саме вони заслуговують на гідну оплату. Крім цих 518 мільярдів гривень, ми пропонуємо додаткові доходи до державного бюджету: скасувати зарплати по 3,2 мільйона гривень, півмільйона гривень, 600 тисяч гривень на місяць. Думаю, можна трішки затягнути пояси, тому що армія ці пояси затягує, а в когось репаються кармани.

Дуже вас прошу підтримати наш альтернативний законопроект, який, справді, цього разу кращий.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До співдоповіді запрошується голова комітету Підласа Роксолана Андріївна. Будь ласка.

ПІДЛАСА Р.А., *голова Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Шановні колеги, добрий день! Комітет розглянув на своєму засіданні обидва законопроекти і за результатами розгляду в першому читанні рекомендував прийняти за основу та в цілому законопроект № 9105 як закон з урахуванням таких пропозицій комітету.

Доповнити розділ II законопроекту новим пунктом такого змісту: «Установити, що передбачені цим Законом кошти у частині збільшення видатків державного бюджету на 2023 рік за бюджетною програмою «Резервний фонд»

(код 3511030) можуть спрямовуватися на заходи щодо виплати одноразової грошової допомоги сім'ям загиблих військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу, поліцейських, яким під час дії воєнного стану надано законодавством право на отримання таких виплат, у загальному обсязі не менше 3.000.000 тис. гривень та на будівництво фортифікаційних споруд у загальному обсязі не менше 2.000.000 тис. гривень».

Хочу звернути вашу увагу на те, що в такій редакції всі фракції та групи під час засідання бюджетного комітету підтримали прийняття проекту закону № 9105 за основу та в цілому. Прошу зал також підтримати. Це дасть змогу виділити кошти, які необхідні на закупівлю спеціального обладнання, зокрема дронів, уже цього місяця.

Дуже вам дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти. Після цього переходимо до голосування за цей надзвичайно важливий законопроект. Записуємося на виступи: два – за, два – проти.

Степан Іванович Кубів, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

КУБІВ С.І. Шановний пане Голово, прошу передати слово Ніні Южаніній. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Шановний міністре фінансів! Я звертаюся з такого питання. От ви в залі, всі хто тут перебуває, чули про те, що буде змінюватися система виплати додаткової винагороди і будуть вноситися зміни до постанови Кабінету Міністрів України № 168? Ні, не чули. Зміни відбулися в січні. Але всі народні депутати стали ворогами військовиків, бо стріли полетіли в бік саме народних депутатів, нібито це ми відмінили виплати винагород.

Чи потрібно було інформувати депутатський корпус про те, що взагалі буде змінюватися система оплати військовиків? Ну, звісно, потрібно. Ми маємо з вами обговорювати це, можливо, на якихось закритих засіданнях, але це не повинно відбуватися за зачиненими дверима. І справді, коли вчора відбулася зустріч керівників фракцій і груп з представниками уряду, з міністрами, ми обговорили те, які підходи бачать військовики, що вони захищають саме таку систему, тоді більш-менш все стає на свої місця.

Вибачте, будь ласка, але знову ж немає жодної інформаційної політики, ви не виходите до військовиків, які кажуть, що командування зачинилося за своїми дверми і не пояснює їм на місцях, що буде відбуватися. Все-таки вони всі чекають повернення 30 тисяч гривень доплати. Це перше.

І друге. Коли ми зараз говоримо про додаткове забезпечення сектору безпеки і оборони, і це дуже добре, але не забувайте за рахунок чого. І тут у мене запитання. Скажіть, будь ласка, чи ми використали всі свої можливості для того, щоб знайти ресурс для оборони? Ні, пане Сергію, ми не використовуємо всі свої можливості.

І щодо проекту закону № 9006, від якого ви даремно відкараскуєтеся. Цю дискусію треба в залі продовжити і, справді, виключити ті неперіоритетні видатки, спрямувати кошти туди, куди потрібно, а не весь час жити за рахунок збільшення...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Цабаль Володимир Володимирович, фракція «Голос». Після цього виступу – Макаренко, далі ще слово матиме Пасічний Олександр, і потім переходимо до голосування.

Будь ласка, Володимире Володимировичу.

ЦАБАЛЬ В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Щодо законопроекту. Звісно, наша фракція (і я особисто) його підтримує. Потрібно збільшувати фінансування армії, Міністерства внутрішніх справ України та інших напрямів, які пов'язані з обороною держави. Але я хочу звернути увагу на інше: ми зараз побачимо, що на табло буде показано дуже багато голосів, підтримають усі фракції та групи. Думаю, ключова причина такої єдності в тому, що військове керівництво та керівництво силових органів налагодили діалог з народними депутатами, Верховною Радою України. Вчора відбулася зустріч з головами фракцій і груп, було засідання комітету, на яке всі прийшли і чітко пояснили: що, куди і на що спрямовується. У нас більше половини народних депутатів на засіданні комітету задали запитання, на які отримали відповіді на 90 відсотків. Це приклад того, що діалог допомагає нам як Верховній Раді України краще розуміти те, за що ми голосуємо, а також допомагає військовому керівництву досягти того, щоб ті рішення, які їм необхідні, приймалися швидше, оперативніше і без зайвих питань.

Закликаю вас: давайте далі підтримувати цей діалог, щоб наша допомога як Верховної Ради України була, скажімо так, швидшою і конструктивнішою.

Дякую, колеги. Прошу підтримати законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Макаренко Михайло Васильович, депутатська група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

МАКАРЕНКО М.В. Шановний пане головуєчий, прошу передати слово Колтуновичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Сергійович Колтунович. Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую, шановний пане Голово. Шановні колеги! Наша група підтримує внесення змін, які пропонуються, до державного бюджету, зокрема плюс 372 мільярди гривень для Міністерства оборони України. Ми також готові підтримати альтернативний законопроект Разумкова, відмінність якого полягає тільки в тому, про це говорилося, що стосується озвученої норми щодо заробітної плати. І той і інший законопроект ми готові підтримати, готові за них проголосувати.

З огляду на те, що нас не показують, я озвучу макроекономічні показники, тому що фактично ми зверстали новий бюджет, який змінився, картинка нова. При доходах у сумі 1,4 трильйона гривень ми маємо видатки – 3,1 трильйона гривень. Граничний обсяг дефіциту після збільшення видатків – 1,7 трильйона гривень. Ці цифри нам зрозумілі, бо в нас воєнний стан. Хоча подібна картина, архітектоніка бюджетних показників була і в 2019, і в 2020, і в 2021, і в 2022 роках, тільки обсяг запозичень і дефіциту був дещо меншим.

Тепер, дивіться, на що я хочу звернути увагу і чому ми завжди казали: давайте будемо реструктуризувати наші борги і виплати за ними. Чому? Тому що, якщо для Міністерства оборони України ми виділяємо 372 мільярди гривень (я про це сказав), то виплати за державним боргом у цьому році становитимуть 447 мільярдів гривень. Ось у чому невідповідність: ми віддаємо ці кошти, зокрема і всередині, і зовнішнім кредиторам, замість того, щоб покривати ті критичні видатки, які є всередині країни.

І ще один важливий момент, на який я хочу звернути увагу. Запозичення 2,1 трильйона гривень, зовнішні запозичення – 1,8 трильйона гривень. Це за доходів у розмірі 1,4 трильйона гривень і видатків – 3,1 трильйона гривень. Це більше половини, навіть майже 60 відсотків, коли за рахунок запозичень покриваються видатки державного бюджету. І це вже результат тієї економічної політики, про яку ми казали.

Ну, і не можу не звернути увагу на те, про що сказав колега Разумков – асиметричність доходів. Вона, з одного боку, є...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пасічний Олександр Станіславович, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

Ще хтось буде виступати, шановні колеги?

ПАСІЧНИЙ О.С., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 127, Миколаївська область, політична партія «Слуга народу»). Шановний Голово! Шановні народні депутати! Законопроект № 9105 є надважливим, бо завдяки його прийняттю ми зможемо додатково виділити кошти у сумі понад 518 мільярдів гривень на наші сили безпеки і оборони. Це пріоритетне завдання для всіх нас, для держави, тому що найголовніше зараз – це наша перемога.

На засіданні Комітету з питань бюджету ми уважно розглянули це невідкладне питання за участю міністра оборони Олексія Резнікова та міністра фінансів Сергія Марченка і вирішили запропонувати Верховній Раді України прийняти цей законопроект за основу та в цілому.

Прошу підтримати саме урядовий законопроект.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я так розумію, що ще виступить Чорний? Будь ласка. Ні-ні, не Чорний, а Мороз, так?

Шановні колеги, після цього виступу ми голосуємо. Прошу народних депутатів зайняти свої місця, це дуже важливий законопроект.

Народний депутат Мороз. Будь ласка.

МОРОЗ В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 59, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги, у статті 17 Конституції України зазначено:

«Захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу.

Оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності покладаються на Збройні Сили України».

Ці норми є найкращою відповіддю, чому ми вкотре повертаємося до питання фінансування оборонного і безпекового сектору. В чинній редакції державного бюджету на цей рік уже передбачено 1 трильйон 141 мільярд гривень або 18,2 відсотка валового внутрішнього продукту.

Верховна Рада України є надійною опорою для наших захисників в усіх підрозділах. Саме тому немає сумніву, що ми виділимо додатково необхідні 518 мільярдів гривень. Підкреслюю, більшість цих коштів будуть виплачені...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення. Прошу народних депутатів підготуватися до голосування. Будь ласка, шановні колеги, щоб потім ми не влаштували швидкий біг, займіть свої місця. Є домовленість, згода, що висловлена на засіданні Погоджувальної ради, – проголосувати законопроект за основу та в цілому. Ставлю на голосування почергово ці пропозиції.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» щодо забезпечення видатками сектору безпеки і оборони» ([№ 9105](#)) за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 322.

Рішення прийнято.

По фракціях і групах покажіть, будь ласка.

Ставлю на голосування наступну пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» щодо забезпечення видатками сектору безпеки і оборони» (№ 9105) у цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 325.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Вітаю, колеги!

Хто бажає виступити?

Кубів Степан Іванович підняв руку.

Шановні колеги, з вашого дозволу, я мушу відлучитися, тому передаю право вести засідання Олександрю Сергійовичу.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Степан Іванович Кубів – з процедури.

КУБІВ С.І. Шановний пане головуючий! Шановні колеги! Питання безпеки і оборони – це основний фактор збереження державності та перемоги над москалями у нинішній національно-визвольній війні. Це перше.

Друге. Ми показали єдність і перемогу в тому, що підтримуємо армію, збройні формування.

Прошу пана головуючого поставити на голосування пропозицію про те, щоб розгляд цього питання показати в повному обсязі з виступами в рамках телемарафону «Єдині новини». Це посилить зв'язок, покращить роботу Верховної Ради України і покаже єдність. Дякую. Це пояснить людям, що Верховна Рада України – ефективний орган, вона там, де правдиві цифри і правила чесної гри, вона зможе об'єднувати і перемагати. Це прискорить перемогу в національно-визвольній війні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Треба цю пропозицію поставити на голосування? Добре.

Ставлю на голосування пропозицію Степана Івановича Кубіва так, як вона прозвучала. Прошу голосувати.

«За» – 183.

Рішення не прийнято.

Хто хоче виступити? (*Шум у залі*). Арахамія? Ви? Добре.

Ірина Володимирівна Геращенко – з процедури. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги! Я хочу нагадати, що на висвітлення діяльності Верховної Ради України з бюджету ми з вами виділили сотні мільйонів гривень. І дійсно, військовики мають насамперед почути про те, що ми збільшили видатки з бюджету країни на сектор безпеки і оборони.

Отже, пропозиція, яку ми тільки що обговорили з керівником фракції «Слуга народу» Давидом Арахамією, звучить так: у слоті телеканалу «Рада» в рамках телемарафону сьогодні має бути висвітлено обговорення питання про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік», щоб наші виборці почули, що Верховна Рада України працює.

Шановний пане головуючий! Шановний пане Корнієнко, просимо вас поставити зараз на голосування пропозицію про те, щоб у слоті телеканалу «Рада» показати сьогодні обговорення питання внесення змін до бюджету, щоб усі виборці змогли побачити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Давиде Георгійовичу Арахамія, знову було згадано ваше прізвище. Будете брати слово для репліки? У вас є право на репліку.

АРАХАМІЯ Д.Г. Колеги, я всім нагадую, що ми прийняли Закон України «Про медіа». Це дуже чудовий закон, який був одним із тих, що нас рухають до статусу кандидата на вступ до Європейського Союзу. З 1 квітня, тобто трансляція наступного засідання вже буде здійснюватися, як ми і домовилися, як і було врегульовано законом.

Стосовно сьогоднішнього засідання, думаю, що доцільно, напевно, показати призначення міністрів і прийняття змін до державного бюджету. Вважаю, що так, але це має бути рішення залу, тому що фактично це останнє засідання без трансляції. Отже, як ми вирішимо, так і зробимо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування пропозицію Ірини Володимирівни Геращенко (*Шум у залі*). Арахамія не висловлював пропозицій, він підтримав вашу. Ірино Володимирівно, ставлю на голосування пропозицію так, як ви її озвучили. Прошу голосувати. Я не можу переінакшувати суть вашої пропозиції.

«За» – 165.

Рішення не прийнято.

Колеги, давайте рухатися далі, будь ласка. Потенціалу для голосування цього питання немає.

Колеги, наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення державного регулювання продовольчої безпеки та розвитку тваринництва» ([№ 8290](#)).

Ми домовлялися проголосувати цей законопроект без обговорення. Є пропозиція прийняти його за основу.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення державного регулювання продовольчої безпеки та розвитку тваринництва» ([№ 8290](#)) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 242.

Рішення прийнято.

Дякую.

Колеги, наступний проект Закону «Про внесення змін та доповнень до деяких законів України з метою забезпечення прав учасників війни на біологічне посттравматичне батьківство/материнство» ([№ 8011](#)).

Потрібно законопроект обговорювати? Домовлялися з обговоренням, але можливо... Потрібне обговорення. Добре.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 249.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді народного депутата України Дмитрієву Оксану Олександрівну. Будь ласка.

ДМИТРИЄВА О.О., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Я як заступник голови комітету і лікар постійно спілкуюся з медиками і ті травми, які зараз отримують наші військовики, зовсім не такі, що були у мирний час. Тому наше із вами завдання, яке ми повинні вирішити, – це дати змогу нашим захисникам і захисницям зберегти свої репродуктивні клітини за рахунок держави.

Ми разом із Міністерством охорони здоров'я України, Національною службою здоров'я України, Міністерством соціальної політики України та лікарями напрацювали законопроект № 8011. Цим документом ми розширюємо соціальні гарантії для військовослужбовців і даємо їм можливість за рахунок держави зберігати свої репродуктивні клітини. Цей законопроект жодним чином не визначає клініки та кріобанки, де можна здавати матеріал. Ним не пропонуються нові правила щодо здачі, зберігання та утилізації цього матеріалу. Ми даємо, повторюю, гарантію держави на оплату послуг із забору та зберігання репродуктивних

клітин наших військовиків і жодним чином не змінюємо законодавство щодо цієї сфери, для цього буде відповідний закон. У нашому комітеті колегою напрацьовується комплексний проект закону про репродуктивне здоров'я, і саме він після прийняття регулюватиме всі процеси щодо цього.

І підсумовуючи усе вищесказане, я переконана, що вже зараз ми повинні думати про майбутнє насамперед тих, хто нам це майбутнє виборює на полі бою, і дати їм право на батьківство та материнство у разі важкого поранення.

Колеги, прошу підтримати законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Оксано Олександрівно.

Хто виступатиме від комітету?

Галина Миколаївна Третьякова. Будь ласка.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановні народні депутати, я не буду довго виступати.

Комітет розглянув зазначений законопроект. І хоча під час другого читання ми готові розглядати всю проблематику, про яку, зокрема, пані Оксана розповіла у своїй доповіді, ми рекомендуємо Верховній Раді України прийняти вказаний законопроект за основу. Прошу його підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Галино Миколаївно.

Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Клименко Юлія Леонідівна, фракція «Голос». Будь ласка.

КЛИМЕНКО Ю.Л., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Бобровській. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соломія Бобровська. Ви з місця будете виступати?

БОБРОВСЬКА С.А. Так, з місця.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соломія Бобровська, з місця.

БОБРОВСЬКА С.А. Шановні колеги! Знаєте, ми можемо довго сміятися і по-різному ставитися до цього законопроекту, шукати слабкі та сильні сторони, і це обов'язково треба буде робити до другого читання, але хочу вам сказати, що в наших сусідів, у москалів, це обов'язкова процедура, яку забезпечує держава,

вона включається до соціального пакета і застосовується перед тим, як їх орда йде на українську територію. Це означає, що вони будуть множитися і плодитися, їх кров буде передаватися, і покоління будуть продовжуватися з ненавистю, зокрема, до українців. На жаль, у нас цього немає. І коли ви приходите на похорон до своїх друзів, яким 19, 21, 22, 27 років, які не створили ще сімей і не мають продовження свого роду, то розумієте, що це глобальна і дуже трагічна історія для всієї нашої нації, бо ми відриваємося від тих, хто сьогодні воює.

Такий закон критично потрібен не тільки нашим захисникам, а й всій Україні, щоб пам'ятати на рівні ДНК, хто такі вороги, хто такі москалі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Бондар Михайло Леонтійович. Чи хто виступатиме?

БОНДАР М.Л. Передайте, будь ласка, слово Марії Іоновій. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Марія Іонова, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ІОНОВА М.М. Шановні колеги, я теж розглядала б це дуже серйозне питання, тому що воно гуманітарне, соціально-гуманітарне, і стосується нашого з вами обов'язку надати право чоловікам і жінкам, нашим захисникам і захисницям, зберегти і покращити демографічну ситуацію, яка, на жаль, буде погіршуватися. Я вже не кажу про те, що ми з вами втрачаємо найкращих хлопців і дівчат, які зараз боронять країну і надають нам право тут працювати.

Погоджуюся з колегами, що це саме той законопроект, та тематика, де ми в комплексі маємо розглядати не тільки наміри, але й допоміжні репродуктивні технології. Як би кому не хотілося, але ця проблематика існує, вона є і, на жаль, на законодавчому рівні не закріплена.

Ми досить довгий час над цим працювали, і за попереднього скликання. Дякую нашим колегам, зокрема Вікторії Вагнер, яка продовжила цю тематику, тому що, на жаль, зараз відбуваються зловживання, особливо в тих приватних клініках, активи яких належать Російській Федерації. І ми теж маємо про це чесно говорити, закрити і заборонити їх, щоб не вивозили клітини українських громадян за кордон чи до країни-агресора. Тому важливо спочатку поставити коня попереду воза. Це регулювання допоміжних репродуктивних технологій, а далі вже голосувати про те, що стосується банку матеріалів.

Я не брала б приклад Російської Федерації, де дуже багато всього забороняється. Ми розуміємо, що під час воєнного стану якісь обмеження мають бути, але, в принципі, ми маємо дуже відкрито, ліберально підійти до цього питання і застосовувати державно-приватне партнерство, тому що допоміжні репродуктивні технології – це дуже дорога тематика і тут важливо працювати зі спеціалістами, які отримують досить високу заробітну плату. Нам з вами потрібна якість і збереження цих матеріалів – це найголовніше.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція «Батьківщина».

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Дякую, шановний пане головуєчий. Шановні народні депутати! Я насамперед хочу подякувати основному автору чи авторці цього законопроекту, тому що тема є надзвичайно актуальною. І дуже добре, що ми підійшли до неї фахово. На засіданні комітету відбулася дискусія, на яку запросили представників усіх зацікавлених центральних органів виконавчої влади та інших органів, медичної спільноти. Потрібно, щоб держава давала гарантії тим людям, які під час воєнного або надзвичайного стану діють від імені держави і ризикують втратити життя. Держава Україна має гарантувати цим людям збереження генофонду і те, що вони зможуть у майбутньому мати своїх спадкоємців.

Фракція «Батьківщина» підтримуватиме прийняття законопроекту в першому читанні, а до другого читання шляхом внесення поправок, радячись із фахівцями, будемо робити так, щоб зрештою закон був збалансований, фаховий і, справді, слугував для підтримки людей, які захищають нашу державу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, можемо переходити до голосування? Тоді підготуйтеся, будь ласка.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін та доповнень до деяких законів України з метою забезпечення прав учасників війни на біологічне посттравматичне батьківство/материнство» ([№ 8011](#)) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 256.

Рішення прийнято.

По фракціях і групах покажіть, будь ласка. Дякую.

Переходимо до розгляду наступного питання порядку денного. Це проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих питань виконання військового обов'язку та проходження військової служби» ([№ 8169](#)).

Поправки ніхто не ставить, наскільки я розумію. Можемо переходити до прийняття законопроекту.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих питань виконання військового обов'язку та проходження військової служби»

(№ 8169) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 262.

Рішення прийнято.

Закон ухвалено.

Прошу показати по фракціях і групах.

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до Законів України «Про громадянство України» та «Про забезпечення функціонування української мови як державної» щодо умов прийняття до громадянства України» ([№ 7606](#)).

Є пропозиція одразу голосувати про прийняття, так? Добре.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Законів України «Про громадянство України» та «Про забезпечення функціонування української мови як державної» щодо умов прийняття до громадянства України» (№ 7606) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 281.

Рішення прийнято.

Закон ухвалено.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України у зв'язку з ратифікацією Додаткового протоколу до Конвенції Ради Європи про запобігання тероризму, а також до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення боротьби з тероризмом» ([№ 8146](#)).

Є пропозиція так само перейти до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України у зв'язку з ратифікацією Додаткового протоколу до Конвенції Ради Європи про запобігання тероризму, а також до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення боротьби з тероризмом» (№ 8146) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 276.

Рішення прийнято.

Закон ухвалено.

Прошу показати по фракціях і групах. Дякую.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Це проект Закону «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо забезпечення поетапного впровадження Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи» ([№ 8219](#)).

Ми домовлялися голосувати без обговорення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо забезпечення поетапного впровадження Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи» ([№ 8219](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу голосувати.

«За» – 262.

Рішення прийнято.

По фракціях і групах покажіть, будь ласка.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення порядку закриття кримінального провадження, розпочатого за фактами вчинення правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку» ([№ 8375](#)).

Ми теж домовлялися проголосувати законопроект без обговорення, але нам спочатку треба включити це питання до порядку денного сесії.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії законопроект [№ 8375](#). Прошу голосувати.

«За» – 286.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення порядку закриття кримінального провадження, розпочатого за фактами вчинення правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку» ([№ 8375](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу голосувати.

«За» – 289.

Рішення прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України та інших законів України щодо врегулювання окремих питань діяльності Національної поліції України під час дії воєнного стану» ([№ 9070](#)).

Ми домовлялися розглядати це питання з обговоренням (*Шум у залі*). Так, проголосуємо за основу та в цілому, але з обговоренням?

Ви хочете виступити? І представник фракції «Голос». Тоді давайте з обговоренням.

Спочатку нам треба включити це питання до порядку денного сесії.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії законопроекту № 9070. Прошу голосувати.

«За» – 286.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 259.

Рішення прийнято.

Може давайте відразу переходити до обговорення? Чи нам потрібно заслухати представника комітету? Давайте до обговорення.

Запишіться, будь ласка, на виступи: два – за, два – проти.

Короленко Валентина Юріївна, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

КОРОЛЕНКО В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Іонушасу Сергію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іонушас.

ІОНУШАС С.К., голова Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, ви, напевно, всі бачили, що в органах Міністерства внутрішніх справ України формується «Гвардія наступу». Цим законопроектом ми надаємо можливість нашій поліції, з одного боку, отримати ті ж гарантії, які є у військовиків, з іншого боку, передбачаємо відповідальність, яка є у військовиків. Це дуже важливий законопроект.

Комітет з питань правоохоронної діяльності ухвалив рішення рекомендувати прийняти законопроект за основу та в цілому. Дуже проситиму вас усіх його підтримати саме сьогодні, тому що такий закон нам потрібен до квітня.

Дякую, шановні колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Степан Іванович Кубів, фракція «Європейська солідарність».

КУБІВ С.І. Пане головуючий, прошу передати слово Федині Софії. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федина Софія Романівна. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Уся країна завішана білбордами «Гвардія наступу». Дуже красиві назви, дуже гарна мотивація. Але, напевно, багатьох народних депутатів і в приваті, і публічно запитували: чому ж це поліції, по суті, надаються невластиві їй функції?

Річ у тім, що реформа поліції саме і полягала в тому, щоб позбавити її військової функції і надати функцію цивільну. І поліцейські більше спрямовані на те, щоб забезпечувати правопорядок всередині країни, а не воювати із зовнішнім ворогом на зовнішньому фронті.

Попри всю мою повагу до тих поліцейських, які нині боронять Українську державу, насправді цим законопроектом на них переноситься частина функцій і обов'язків військовослужбовців. Нам потрібні ще бійці. Це правда. Але я вважаю, що ненормально формувати нову «Гвардію наступу» серед поліції замість того, щоб створювати бригади та інкорпорувати їх до Збройних Сил України.

На жаль, багато громадян України сприймає цю нову «Гвардію наступу» в рамках поліції як відновлення внутрішніх військ, які Янукович свого часу вивів проти наших людей.

Ми розуміємо, що військове керівництво держави певною мірою підтримує цей законопроект. Але я ще раз хотіла б публічно закликати усіх, зокрема народних депутатів і наших урядовців, не наділяти окремі органи невластивими їм функціями. І якщо потрібні бригади, а вони потрібні, то все-таки вони мають бути не в поліції, а в Збройних Силах України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Бобровська. А, Устінова Олександра Юріївна. Будь ласка.

УСТІНОВА О.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, чи потрібно приймати цей законопроект? Так. Я поясню в двох словах. Зараз наші батальйони спеціального призначення не мають права навіть користуватися «джавелінами», які спокійно можуть використовувати бійці, наприклад, територіальної оборони. Також ми наших спецпризначенців, які будуть воювати у нових бригадах «Гвардії наступу», наприклад «Лють», прирівнюємо до військовослужбовців у частині їх відповідальності.

Але, знаєте, я хочу, щоб ви всі почули інше. Коли ми говоримо про відповідальність, то для тих, хто воює там, вона є, а тут, на жаль, для тих, вибачте, «тилових щурів», які сидять у кабінетах, її немає.

Пам'ятаєте, як рік тому вашого колегу, я насамперед звертаюся до фракції «Слуга народу», побили поліцейські, поламавши йому ребра, і після цього його возили в машині з мішком на голові три години? Ви знаєте, що сказали нашому

Комітету з питань правоохоронної діяльності представники поліції, коли було проведено внутрішнє розслідування? Що вони не змогли ідентифікувати людей, які стояли на блокпості і це робили. Чи правильно я розумію, що в нас на блокпостах стоять люди у військовій формі з автоматами, яких не може ідентифікувати сама ж Національна поліція України?

І зараз для нас як для парламенту дуже важливо, щоб ця відповідальність поширювалася на тих людей, які можуть, і питання не лише в депутатах, бити громадян на блокпостах і потім уникати відповідальності.

Дуже прошу вас підтримати колегу в його боротьбі з правоохоронними органами, які вже рік не можуть знайти тих, хто побив людину на блокпості, а потім катав по місту з мішком на голові. Я дуже хочу, щоб ви не забували про цей кейс, бо кожен із вас може стати наступним, будь-який українець може стати наступним.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Олександро Юрївно.

Михайло Михайлович Цимбалюк, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

Запросіть народних депутатів до залу, будемо переходити до голосування.

ЦИМБАЛЮК М.М. Шановний пане головуєчий! Шановні президіє, народні депутати! Насправді ми цим законопроектом робимо серйозний крок, вносячи зміни до чинного законодавства, – наділяємо сили Національної поліції України нібито непричеплюваними їм до цього повноваженнями. Але, шановні колеги, у нас воєнний стан, воюють усі, навіть ті, які не входять до жодного формування, і ви це знаєте. Тому не від хорошого життя ініціювали створення бригад наступу.

Я дякую керівництву Міністерства внутрішніх справ України, усім ініціаторам і тим, підкреслюю, десяткам тисяч небайдужих юнаків і громадянок України, які вступають до цих спецпідрозділів і вже проходять вишкіл за непростих умов, без достатнього фінансування. Певні застереження є, але, ще раз зауважую, я впевнений, що це тільки на період воєнного стану. Вважаю, що слід підтримати керівництво і міністерства, і комітету, вірніше, весь наш комітет, який проголосував, і схвалити цей законопроект у першому читанні та в цілому, дати шанс.

Я погоджуюся, що є факти грубого порушення норм законності працівниками поліції. До речі, не тільки поліції, а й інших силових і правоохоронних структур. Але в кожному конкретному випадку потрібно розбиратися. Війна – це виклик для всіх. Давайте перемаємо, а тоді будемо наводити порядок у цих рядах.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайле Михайловичу.

Переходимо до голосування, колеги.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України та інших законів України щодо врегулювання окремих питань діяльності Національної поліції України під час дії воєнного стану» ([№ 9070](#)) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

По фракціях і групах покажіть, будь ласка. Дякую.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України та інших законів України щодо врегулювання окремих питань діяльності Національної поліції України під час дії воєнного стану» ([№ 9070](#)) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 254.

Рішення прийнято.

Закон ухвалено.

По фракціях і групах покажіть, будь ласка. Дякую.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Це проект Закону «Про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України щодо уточнення підстав перегляду рішення суду за нововиявленими обставинами у справах про встановлення дієздатності особи» ([№ 7021](#)).

Ми домовлялися проголосувати цей законопроект без обговорення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України щодо уточнення підстав перегляду рішення суду за нововиявленими обставинами у справах про встановлення дієздатності особи» ([№ 7021](#)) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 264.

Рішення прийнято.

Законопроект прийнято за основу.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про охорону культурної спадщини» щодо незанесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України та вилучення з Державного реєстру нерухомих пам'яток України окремих об'єктів культурної спадщини» ([№ 8273](#)).

Ми домовлялися так само проголосувати законопроект без обговорення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про охорону культурної спадщини» щодо

незанесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України та вилучення з Державного реєстру нерухомих пам'яток України окремих об'єктів культурної спадщини» (№ 8273) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 261.

Рішення прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про культуру» щодо впровадження та ведення електронних реєстрів обліку та управління культурною спадщиною та культурними цінностями України» ([№ 8024](#)).

Ми домовлялися, що буде виступ від фракції «Батьківщина». Буде виступ чи можемо?.. О'кей. Тоді відразу переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про культуру» щодо впровадження та ведення електронних реєстрів обліку та управління культурною спадщиною та культурними цінностями України» (№ 8024) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу голосувати.

«За» – 245.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах. Дякую.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо уточнення порядку відзначення видатних заслуг у сфері культури» ([№ 8374](#)).

Ми домовлялися, що буде виступ від фракції «Європейська солідарність», але давайте спочатку включимо законопроект до порядку денного сесії.

Ставлю на голосування пропозицію про включення проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо уточнення порядку відзначення видатних заслуг у сфері культури» (№ 8374) до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 270.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд законопроекту № 8374 за скороченою процедурою.

«За» – 246.

Рішення прийнято.

Короткий виступ від фракції «Європейська солідарність», і переходимо до голосування.

Софія Романівна Федина. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р. Колеги, думаю, що вам знайомі ці прізвища кадрової нечисті, яка регулярно багато років поспіль закликає до окупації України, знищення українців, зачистки українського простору, – Басков і Кіркоров, Дейч і Кива, Повалій, Крутой, Царьов, «Азіров», Ані Лорак. Ну, і цей перелік можна продовжити прізвищами окремих представників нечисті, які досі чомусь перебувають у цій залі, хоча їх партії заборонено. На жаль, ці люди, яких я назвала, і великий список інших мають державні нагороди, вони – герої України за всілякі великі заслуги, і ми ніяк не можемо позбавити їх звань. Ми з паном Микитою Потураєвим, з колегами з Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики мало не щоразу після засідання комітету відправляємо звернення до міністерства з проханням позбавити всю ту нечисть державних нагород, а нам розказують, що немає достатніх підстав.

Шановні колеги, я дуже прошу підтримати цей законопроект задля того, щоб ми отримали можливості і механізми позбавити нагород тих людей, які уже давно зрадили Українську державу. На жаль, зараз механізми виписано так, що немає можливості це зробити.

Цей законопроект до другого читання треба буде ще доопрацювати і внести певні корективи, але я маю надію, що після остаточного голосування ми уже зможемо очистити нашу державу.

І так само я закликаю монобільшість і керівництво Верховної Ради України якомога швидше внести на розгляд сесійної зали законопроекти, прийняття яких заборонить московську ефесбешну церкву і зрештою не допустить до різних рівнів влади представників заборонених партій, які ще досі якогось біса...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Софіє Романівно.

Переходимо до голосування, колеги.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо уточнення порядку відзначення видатних заслуг у сфері культури» ([№ 8374](#)) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 268.

Рішення прийнято.

Дякую.

Далі ми розглядатимемо проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про географічні назви» щодо деколонізації топонімії та впорядкування використання географічних назв у населених пунктах України» ([№ 7253](#)). Це повторне друге читання.

Я так розумію, що є поправки. Бажають виступити Бужанський, Веніславський. Як ми будемо тоді діяти? Для підтвердження?

Максиме Аркадійовичу, ви хочете поставити поправку на голосування для підтвердження чи врахування? А ви? Теж для підтвердження. Для врахування?

Це ваша поправка, Федоре Володимировичу? Ваша? Я зараз знайду порівняльну таблицю до законопроекту. Яка поправка?

Поправка 6. Її враховано частково. Прохання – врахувати поправку повністю.

На трибуні представник комітету Віталій Безгін. Добре.

Веніславський, 1 хвилина. Будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! У цьому законопроекті про деколонізацію топонімії є законодавча пропозиція – колективна поправка 6, серед її авторів і я. Поправку враховано комітетом частково. Я пропоную врахувати її повністю, тому що тоді повніше буде відображено сутність цього законопроекту. Прошу підтримати.

Дякую (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максиме Аркадійовичу!

Ставлю на голосування поправку 6. Пропозиція про повне врахування. Прошу голосувати (*Шум у залі*).

«За» – 191.

Рішення не прийнято.

Поправка залишається врахованою частково, в редакції комітету.

Максим Аркадійович. Будь ласка.

БУЖАНСЬКИЙ М.А., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 25, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, ми зараз знову будемо голосувати поправку 6, я вас ще раз прошу її не підтримувати. Вона для того, щоб зруйнувати пам'ятники українцям, героям Другої світової війни (*Шум у залі*). Ковпак – українець! Кожедуб – українець! Дерев'яно – українець! Маринеско – українець! Захистимо українських героїв! (*У залі скандують: «Ганьба! Ганьба!»*). Попередня влада цього не зробила. Вони намагаються вас цим запламити. Не підтримуйте це! Подивіться, хто це захищає. Що вам ще потрібно? Подивіться, хто це захищає. Голосуємо, натискаючи червону кнопку. Червону! (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максиме Аркадійовичу, поправку 6 не можна ставити на голосування, це правда. Ми вже проголосували її, залишили рішення комітету. Її вже враховано частково. Можемо поставити поправку 11 (*Шум у залі*). Поставити у редакції комітету на голосування для врахування? Ми можемо так, Апарат Верховної Ради України? (*Шум у залі*). Ми так не робимо, Максиме Аркадійовичу. Ну, ми вже один раз щодо неї проголосували. Ми ж не можемо... (*Шум у залі*). Думаю, не можемо. Ми вже один раз прийняли рішення щодо неї (*Шум у залі. Оплески*).

Давайте поправку 11. Ви будете ставити поправку 11 на голосування? Ми один раз прийняли щодо поправки 6 рішення. Ви хочете вдруге щодо неї ж прийняти рішення? *(Шум у залі)*. Ну, я не думаю, що ми можемо поставити вдруге на голосування ту саму поправку *(Шум у залі)*.

Сергію Віталійовичу Кальченко, можна?.. Регламентний комітет... *(Шум у залі)*. Він зараз це пропонує.

Ви пропонуєте поставити на голосування для підтвердження? Для підтвердження? Але ж ми не можемо двічі голосувати щодо однієї і тієї ж поправки. Ми так не робили. Ми відкриємо зараз... *(Шум у залі)*. Напишете на мене скаргу, Максиме Аркадійовичу, будь ласка *(Оплески)*.

Поправка 11. Прошу... *(Шум у залі)*. Ні, я не буду ставити... *(Шум у залі)*.

А, позиція комітету... Так немає предмета... *(Шум у залі)*. Уже дасте відповідь щодо поправки 11.

Максим Аркадійович просить поставити на голосування поправку 11.

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Шановні колеги, я обов'язково ще повернуся до цього питання. Прошу вас не підтримувати цю поправку. Вона стосується того, щоб зірвати радянську символіку з братських могил, тобто з мертвих зняти. Це недоречно *(Шум у залі)*. Це також про демонтаж пам'ятників *(Шум у залі)*. Ви чуєте, як волають? Як вони волають! Я прошу вас не підтримувати цієї поправки, не голосувати за неї.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

БЕЗГІН В.Ю., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую *(Шум у залі)*. Колеги, прошу не кричати. Давайте по суті, бо ми всі на емоціях. Мова ж не про поправки. Річ у концептуальній дискусії, ми з Максимом її вели. Дискусія про те, чи поширюються норми такого закону на героїв Другої світової війни, чи ні? Ми дискутували про це, правда.

На думку комітету, цей законопроект набагато ширший, ніж закон про декомунізацію. Відповідно комуністичний період, до якого належить питання Другої світової війни, регулюється законом про декомунізацію. А такі діячі, як, умовно, колективний пан Кожедуб, законом про декомунізацію виведені з-під дії закону. Тому що... *(Шум у залі. Оплески)*. Почекайте. На думку комітету, нічого з того, що стосується діячів, які причетні до визволення території України від нацистських загарбників, не буде знищено і демонтовано. Оце по суті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 11. Комітет її врахував частково, тобто я зараз ставлю її в редакції комітету. Прошу голосувати.

«За» – 227.

Рішення прийнято *(Оплески)*.

Поправку враховано в редакції комітету.

Колеги, можемо переходити до голосування за законопроект у цілому?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про географічні назви» щодо деколонізації топонімії та впорядкування використання географічних назв у населених пунктах України» ([№ 7253](#)) у повторному другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 248.

Рішення прийнято (*Оплески*).

Закон ухвалено.

КОНДРАТЮК О.К. Пропозицію можна висловити?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пропозицію? Так, будь ласка, Олено Костянтинівно. Показати у слоті телеканалу «Рада»?..

КОНДРАТЮК О.К. Ви вгадуєте мої думки, Олександр Сергійовичу.

Я хотіла б, щоб ми всі подякували Олександр Сергійовичу за прекрасний дебют ведення засідання Верховної Ради України, а також все-таки внести пропозицію: показати в слоті телеканалу «Рада» сьогоднішнє засідання в частині обговорення прекрасних кандидатур, які стали міністрами, внесення змін до Державного бюджету України (відповідальне рішення) і цього питання. Будь ласка, підтримайте не мене, а Олександра Сергійовича.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію Олени Костянтинівни так, як вона прозвучала. Прошу голосувати.

«За» – 137.

Рішення не прийнято.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Це проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» щодо соціальних нормативів у сфері культури» ([№ 8395](#)).

Планувався виступ від фракції «Батьківщина». Чи це актуально? Ні, добре. Тоді ми відразу переходимо до прийняття рішення, але нам спочатку треба включити законопроект до порядку денного сесії.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» щодо соціальних нормативів у сфері культури» (№ 8395). Прошу голосувати. Включаємо до порядку денного.

«За» – 260.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» щодо соціальних нормативів у сфері культури» (№ 8395) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 265.

Рішення прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з метою розвитку авіації загального призначення, адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу у сфері цивільної авіації, встановлення додаткових механізмів здійснення ефективного контролю за забезпеченням безпеки авіації та дерегуляції господарської діяльності у галузі цивільної авіації» ([№ 6405](#)). Друге читання.

Ми домовлялися не ставити поправки на голосування, а відразу перейти до прийняття рішення щодо законопроекту.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з метою розвитку авіації загального призначення, адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу у сфері цивільної авіації, встановлення додаткових механізмів здійснення ефективного контролю за забезпеченням безпеки авіації та дерегуляції господарської діяльності у галузі цивільної авіації» ([№ 6405](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 266.

Рішення прийнято.

Закон ухвалено.

Наступне у нас кадрове питання стосовно організації роботи Верховної Ради України. Це проект Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про обрання голів, перших заступників, заступників голів, секретарів, членів комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» ([№ 9109](#)).

Це питання включається до порядку денного без голосування. Пропонуємо відразу прийняти рішення (*Шум у залі*).

Ви хочете виступити? Це питання включається до порядку денного без голосування і стосується зміни в комітетах. Ірино Володимирівно, це інше.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про обрання голів, перших заступників, заступників голів, секретарів, членів комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» (№ 9109) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 236.

Рішення прийнято.

Постанову ухвалено.

Наступний проект Постанови «Про здійснення начальником Бехтерської сільської військової адміністрації Скадовського району Херсонської області повноважень, передбачених частиною другою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» ([№ 9119](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього питання до порядку денного сесії.

«За» – 263.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про здійснення начальником Бехтерської сільської військової адміністрації Скадовського району Херсонської області повноважень, передбачених частиною другою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» (№ 9119) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 261.

Рішення прийнято.

Постанову ухвалено.

Наступний проект Закону «Про дошкільну освіту» ([№ 8030](#)) та альтернативний до нього законопроект [№ 8030-1](#).

Ми домовлялися надати по 1 хвилині для виступу авторам – Володимирі Анатолійовичу і Наталії Романівні, а потім проголосувати законопроект без обговорення.

Володимире Анатолійовичу, будь ласка.

ВОРОНОВ В.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні народні депутати! Сьогодні для мене доленосний день. Я вперше на цій трибуні, і ви можете дати

мені шанс реалізувати місію, з якою я прийшов до парламенту, а саме: дати поштовх до формування такої системи раннього розвитку та дошкільної освіти в Україні, за якої життя кожного українця буде щасливим.

Законопроектom № 8030 пропонується нова візія у сфері дошкільної освіти, нові засади державної політики з урахуванням найкращого світового досвіду, викликів та євроінтеграційних процесів.

Прошу підтримати законопроект № 8030. Інвестиція в людський капітал держави – найкраща з можливих.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Володимире Анатолійовичу.

Піпа Наталія Романівна, 1 хвилина. Будь ласка.

ШПА Н.Р. Дорогі українці! Шановні колеги! Законопроект № 8030-1 теж про нову філософію в дошкільній освіті. Він базується на трьох основних речах: безпека дітей, яка важлива щодня – і у воєнний, і в мирний час, якість освіти і ефективне використання коштів дошкільної системи.

Перше. Стосовно безпеки. Є сертифіковані курси, як і в багатьох країнах Європейського Союзу, з вимогою пройти їх кожному вихователю, щоб мати мінімальні навички того, як допомогти дитині, якщо трапляється надзвичайна ситуація.

Друге. Про якість освіти. Наукові дослідження свідчать, що якість освіти визначається відповідністю результатів навчання вихованців вимогам освітнього середовища. У цьому законопроекті саме багато говориться про якість і дошкільне середовище, що має оточувати наших дітей, і відповідно їхні результати. Адже часто недооцінюють...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Наталіє Романівно.

Переходимо до голосування, колеги.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про дошкільну освіту» ([№ 8030](#)) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 242.

Рішення прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення якості вищої освіти» ([№ 8095](#)).

Ви просили дати 5 хвилин для виступу, так?

Пузійчук. Будь ласка.

По поправках? Ні, ми домовлялися, що буде виступ, 5 хвилин. Можемо просто замінити обговорення поправок на виступ (*Шум у залі*). Ідемо по поправках? Багато у вас поправок? Що, 16 поправок? Це на голосування для врахування, ваші, так? Які номери поправок?

ПУЗІЙЧУК А.В. Дякую. Шановний головуючий! Відхилено моїх 16 поправок. Мої поправки 1 і 2.

Шановні колеги, цим законопроектом Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти наділяється надмірним обсягом повноважень. За цих обставин обмежуються права учасників освітнього процесу, а також автономія закладів вищої освіти.

Проектом передбачається здійснення Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти постакредитаційного моніторингу освітніх програм, які вже були ним акредитовані. За результатами постакредитаційного моніторингу Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти може скасувати акредитацію вишів. До того ж відсутні будь-які правила, порядок, періодичність постакредитаційного моніторингу. Це означає повну залежність закладів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрію Вікторовичу, ви хочете поправки 1 і 2 поставити на голосування для врахування, правильно?

Ставлю на голосування для врахування поправку 1 авторства Пузійчука Андрія Вікторовича. Комітет її відхилив. Прошу голосувати.

«За» – 55.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування для врахування поправку 2 народного депутата Пузійчука Андрія Вікторовича. Комітет її відхилив.

«За» – 46.

Рішення не прийнято.

Яка наступна поправка, Андрію Вікторовичу?

ПУЗІЙЧУК А.В. Поправка 8.

Шановні колеги, прийняття цього законопроекту означатиме повну залежність закладів вищої освіти від Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Колеги, не можна все пояснювати необхідністю адаптації до європейського законодавства, має бути віднайдений розумний компроміс між імплементацією європейських норм та збереженням права самостійно розвиватися вітчизняним закладам освіти.

І я просив би голову комітету прокоментувати: чому Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти наділяється такими надмірними повноваженнями?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прокоментуйте, будь ласка.

БАБАК С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, давайте домовимося: спочатку

будемо читати законопроекти, а потім їх коментувати. Ну, це ж ненормально, чесно. Там немає жодної подібної норми, жодного слова про те, що ви сказали. Немає там жодної такої норми! Ну, перестаньте, справді.

Комітет цю поправку відхилив, вибачте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 8. Прошу голосувати.
«За» – 42.

Рішення не прийнято.

Яка наступна поправка? Може, ви візьмете 5 хвилин на виступ і... Є потенціал, Андрію Вікторовичу? Ви ж бачите, що потенціалу для підтримки поправок немає.

ПУЗІЙЧУК А.В. Шановний головуєчий! Давайте я скажу, що у нас буде у разі прийняття цього законопроекту, ми можемо після голосування ще з головою комітету обговорити. Дивіться, за результатами постакредитаційного моніторингу Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти буде або попереджати і зобов'язувати усунути якісь виявлені недоліки, або припиняти дію сертифіката, це за законопроектом. І знову-таки на власний розсуд, без жодних критеріїв застосування того чи іншого заходу. Ну, слухайте, ви реально створюєте рай для корупціонерів з Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

А мою поправку прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 9. Прошу голосувати.
«За» – 45.

Рішення не прийнято.

Яка наступна поправка, Андрію Вікторовичу?

ПУЗІЙЧУК А.В. Шановний головуєчий! Тоді я пропоную поставити цей законопроект на голосування, нехай зал визначається. Фракція «Батьківщина» не буде голосувати і просить не підтримувати його.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прекрасне рішення. І дуже своєчасне. Зал вам вдячний, Андрію Вікторовичу, за розуміння.

Запросіть народних депутатів до залу, будь ласка. Більше ніхто не буде ставити поправки на голосування? Запросіть народних депутатів, будь ласка, до залу терміново, ми переходимо до голосування.

Позиція комітету, будь ласка.

БАБАК С.В. Шановні колеги, я повернуся до попереднього питання: про постакредитаційний моніторинг. Пояснюю, що це таке.

Є вимоги до акредитації, які університети повинні виконувати. Наприклад, у частині кількості докторів наук. Їм видається сертифікат про акредитацію строком на п'ять чи (вдумайтеся!) 10 років. І далі вони не перевіряються. Тобто ти береш собі когось на один рік за сумісництвом, набираєш необхідну кількість докторів наук і отримуєш сертифікат, а через півроку їх звільняєш – і працюєш собі 10 років. Тобто ви – за це, судячи з того, яку поправку ставите на голосування для врахування.

Ми пропонуємо здійснювати постакредитаційний моніторинг, коли перевіряються лише ті умови, за якими отримано сертифікат. І якщо є відповідність цим умовам, то дія сертифіката автоматично продовжується.

Шановні колеги, давайте будемо дуже уважно читати законопроект, там усе нормально написано.

Дякую. І прошу підтримати законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Віталійовичу.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення якості вищої освіти» ([№ 8095](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 219.

Рішення не прийнято.

Що ми тепер робимо, на повторне? Зараз я подивлюся. На повторне друге читання, колеги.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення якості вищої освіти» ([№ 8095](#)) на повторне друге читання. Прошу голосувати.

«За» – 235.

Рішення прийнято.

Законопроект направлено на повторне друге читання.

Є якась креативна пропозиція Давида Георгійовича, так?

Давиде Георгійовичу, можливо, ми швидко проголосуємо ратифікації. Усі їх підтримують. Ні? Добре.

Давид Георгійович Арахамія. Будь ласка, ваша пропозиція.

АРАХАМІЯ Д.Г. Колеги, я хотів би подякувати всім вам за роботу в залі, за плідні робочі два дні та запропонувати висвітлити все це в належному форматі на телебаченні. І на цій позитивній ноті закінчити робочий день на сьогодні.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Давиде Георгійовичу. Ставити вашу геніальну пропозицію на голосування чи ні? Ви не наполягаєте, Давиде Георгійовичу? Не наполягає.

Тоді я, з вашого дозволу, оголошу запити. Так, можна тут із нами побути, підтримати нас під час цього непростого процесу.

Колеги, у нас ще є два питання, які не потребують, так би мовити, масовості в залі. Це проекти постанов, якими блокуються рішення Верховної Ради України. Ми зараз до них перейдемо, далі зачитаємо запити і так проведемо ще півгодини життя.

Отже, колеги, переходимо до розгляду проекту Постанови «Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до Розділу XXI «Прикінцеві та перехідні положення» Митного кодексу України щодо встановлення тимчасових особливостей визначення митної вартості товарів, що вивозяться за межі митної території України» (р. № 8274 від 09.12.2022)» ([№ 8274-П](#)).

Чи бажають автори виступити? Юлії Володимирівни немає. Добре.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до Розділу XXI «Прикінцеві та перехідні положення» Митного кодексу України щодо встановлення тимчасових особливостей визначення митної вартості товарів, що вивозяться за межі митної території України» (р. № 8274 від 09.12.2022)» ([№ 8274-П](#)), у цілому. Прошу голосувати.

«За» – 28.

Рішення не прийнято.

Проект постанови відхилено.

І проект Постанови «Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону «Про колективні угоди та договори» (р. № 7628 від 02.08.2022)» ([№ 7628-П](#)).

Чи є ті, хто бажає виступити? Автор проекту постанови? Юлії Володимирівни немає.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону «Про колективні угоди та договори» (р. № 7628 від 02.08.2022)» ([№ 7628-П](#)). Прошу голосувати.

«За» – 23.

Рішення не прийнято.

Проект постанови відхилено.

Більше в нас питань для голосувань на сьогодні немає.

Дистиллят? Дистиллят ще будет настаиваться, пане Ігорю. Добре, колеги.

У нас є депутатські запити. Зараз, секундочку, я їх десь розшукаю.

Отже, колеги, внесено 15 депутатських запитів, з них до Кабінету Міністрів України – три і до керівників інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування – 12.

Павла Бакунця – до Голови Служби безпеки України щодо звільнення з полону військовослужбовця лейтенанта Івахова Владислава Миколайовича.

Петра Павловського – до голови Державного агентства відновлення та розвитку інфраструктури України щодо надання інформації стосовно усіх об'єктів та заходів, які фінансуються за рахунок коштів Державного бюджету України, підготовлених Державним агентством автомобільних доріг України.

Петра Павловського – до Харківського міського голови щодо надання інформації про розміри дебіторської заборгованості усіх категорій споживачів перед комунальним підприємством «Харківські теплові мережі», стягнутої суми заборгованості, заборгованості, строк позовної давності за якою сплив.

Павла Бакунця – до Міністерства освіти і науки України про надання розрахунків щодо можливості збільшення обсягів освітньої субвенції для територіальних громад Львівської області у 2023 році.

Михайла Цимбалюка – до Прем'єр-міністра України щодо внесення змін до Порядку функціонування госпітальних округів і госпітальних кластерів та встановлення їх меж, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2023 року № 174 «Деякі питання організації спроможної мережі закладів охорони здоров'я», та необхідності збереження інфекційних лікарень.

Антон Яценка – до Черкаського міського голови щодо надання інформації та копій документів стосовно розпорядження бюджетними коштами та комунальним майном Черкаською міською радою, її структурними підрозділами та комунальними підприємствами.

Антон Яценка – до Черкаського міського голови щодо надання інформації та копій документів стосовно розміру заробітної плати, надбавок, доплат, премій, матеріальної допомоги та інших виплат, нарахованих Черкаському міському голові Бондаренку Анатолію Васильовичу протягом 2022-2023 років.

Антон Яценка – до Уманського міського голови щодо надання копій документів, на підставі яких товариство з обмеженою відповідальністю «Медичний лікувально-діагностичний центр» здійснювало користування земельною ділянкою, розташованою за адресою: вулиця Шевченка, 50, місто Умань, Уманський район, Черкаська область.

Антон Яценка – до Смілянського міського голови Черкаської області щодо надання інформації та копій документів стосовно розпорядження бюджетними коштами комунальними закладами та підприємствами Смілянської міської ради Черкаської області протягом 2021-2022 років.

Антон Яценка – до голови Державної аудиторської служби України щодо надання інформації стосовно здійснених протягом періоду 2021-2022 років Державною аудиторською службою України (її територіальними підрозділами): державного фінансового аудиту; перевірок закупівель; інспектування (ревізій);

моніторингу закупівель, замовником у яких виступали комунальні підприємства, установи, організації, структурні підрозділи Смілянської міської ради Черкаської області.

Віталія Войцехівського – до Директора Національного антикорупційного бюро України щодо можливого привласнення грошових коштів з державного бюджету Ткаченком Юрієм Олеговичем спільно з посадовими особами Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, які є фігурантами у кримінальному провадженні № 62021100030000017 від 13 травня 2021 року.

Дмитра Разумкова – до Прем'єр-міністра України щодо розміру заробітної плати та інших виплат, наданих керівнику приватного акціонерного товариства «Укрнафта» та приватного акціонерного товариства «Укртатнафта» на зайнятій посаді.

Антон Яценка – до голови Державної аудиторської служби України щодо надання інформації стосовно здійснених протягом періоду 2021-2022 років Державною аудиторською службою України (її територіальними підрозділами): державного фінансового аудиту; перевірок закупівель; інспектування (ревізій); моніторингу закупівель, замовником у яких виступали комунальні підприємства, установи, організації, структурні підрозділи Черкаської міської ради Черкаської області.

Антон Яценка – до Уманського міського голови щодо надання копій документів про проведення експертної грошової оцінки земельної ділянки за адресою: вулиця Шолом-Алейхема, 37, місто Умань, Уманський район, Черкаська область.

Антон Яценка – до Уманського міського голови щодо надання копій документів про проведення експертної грошової оцінки земельної ділянки за адресою: вулиця Вокзальна, 4-Б, місто Умань, Уманський район, Черкаська область.

І в нас ще є одне невелике оголошення.

Відповідно до статті 60 Регламенту Верховної Ради України повідомляю про обрання заступницею голови депутатської фракції політичної партії «Слуга народу» народного депутата України Гришиної Юлії Миколаївни. З чим її і вітаємо!

Отже, шановні колеги, розгляд питань порядку денного на сьогодні завершено. Дякуємо всім за плідну роботу.

Оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено. Нагадую на необхідності непоширення інформації щодо його початку.

Разом до перемоги! Слава Україні!